МАДАЛИ ОТА · ҲАР БИР ПАХТАКОР ЮБИЛЕЙГА ЎЗ ТЎЁНАСИ БИЛАН КЕЛСИН

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 101 (2649). Якшанба, 24 май 1964 йил. Баҳоси 2 тийин.

Ўрток колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, механизаторлар, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, ўтган йили сизлар меҳнатда ғоят катта ғалабани қўлга киритдингиз — пахта ҳамда бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларингизни шараф билан адо этдингиз. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети сизларни мана шу юбилей йилида бу муваффақиятларни мустаҳкамлабгина қолмай, тағин ҳам кўпроқ муваффақиятларни қўлга киритишга чақирадилар.

(Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига Мурожаатидан).

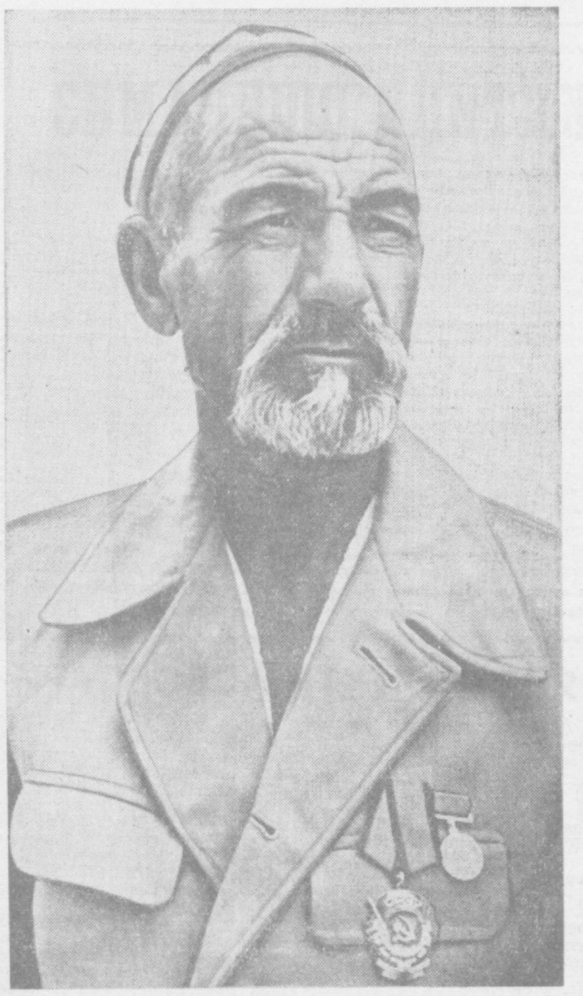

Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги Куйбишев номли колхознинг тажрибали кекса пахтакор Мадали ота Маниёзов звеноси аъзолари республикамиз юбилейи шарафига бошланиб кетган социалистик мусобақага қўшилиб, яшил ниҳолларни намунали парвариш қилмоқдалар. Суратларда (чапда): звено бошлиғи Мадали ота Маниёзов. (Ўнгда) механизатор ўрток Аҳмад Ҳайдаров бригада ғўзаларига ишлов бермоқда.

А. Абалян фотолари.

ИНСОН МЕҲНАТ БИЛАН ГЎЗАЛ

ГЕКТАРИДАН 50 ЦЕНТНЕРДАН ҲОСИЛ ОЛАМИЗ

ПЛАННИ ЮБИЛЕЙГАЧА БАЖАРАМИЗ

Шу пайтда ҳамма улуғ маросимга гўзал диёримизнинг, Ўзбекистон Компартиясининг ташкил топганига 40 йил тўлиш тўйига тайёрлик кўряпти. Барча ғайрат билан енг шимариб ишлаяпти. Чунки тўйига тўёна билан келиш ўзбек халқининг қадимий одати, элимизнинг расми.

Биздаги тўёна яхши тилаклар ва эзгу умидлар аломати. меҳр-муҳаббатимизнинг, бир-биримизга оқибатимизнинг белгиси. Шу озод элимизга юксак садоқатимизнинг нишонаси. Тўёнанинг катта-кичиги бўлмайди. Лекин ҳамманинг тўйга яхши тилаклар билан келиши аниқ. Мен ҳам эл-юрт қатори бу катта тўйга иккита тўёна билан келяпман. Биринчи тўёнам шодлигим, фаровон ҳаётим. Собиқ батрак, саводсиз бир деҳқон шу элда. шу озод замонда иззат-ҳурмат топди. мурувват кўрди, пиру-бадавлат бўлди. Одамзод учун бундан ҳам улуғ, бундан ҳам юксак бахт бўлиши мумкинми? Шу элимизда мен каби яшаб, эркин ишлаб. фароғатда яшаётган кишиларнинг шу даражага етганликларининг ўзи Ўзбекистонимиз тўйига катта совға эмасми? Мен буни ҳаммадан кўра чуқурроқ ҳис қиламан ва қадрлайман. Гоҳо беихтиёр ёшлигим эсимга тушиб кетади. Чунки менинг ёшлик йилларим дарбадарликда, бировларнинг эшигида ўтди. Марҳум отам ҳар қанча ҳаракат қилмасин, мени ўқитишга, ҳатто қорнимизни дурустроқ тўйғазишга қодир бўлмаган. Шунинг учун у мени етаклаб, Поп районидан Ўрта Чирчиқ районидаги ҳозирги Куйбишев номли колхознинг Кундузой қишлоғига олиб келди. Мен шу ерда бир неча йил Ҳайдар бола (Ҳайдарбой) қўлида корандалик қилдим. Ҳар қанча ҳаракат қилсам ҳам бой олдида қадр-қиммат тополмадим. Фақат коллективлаштириш даврида колхозга кирдиму ўзимни чинакам инсон каби ҳис қила бошладим. Мана шу чин инсонлик ҳисси, туйғуси, ғурури ва севинчи менинг муҳаббатимни пахтачиликка боғлаб қўйди. Чунки шу иш орқали эл олдида иззат-ҳурмат топдим ва мурувват кўрдим. Шу пахтачилик туфайли собиқ батракнинг кўксига орден ва медаллар тақилиб кўкраклари кўтарилди. Ўз йўлини тополмай тентираб юрган батрак худди шу туфайли миллионларча кишилар билан баробар шаҳдам қадам ташлаётганини ҳис қилди. Мана шу меҳр-муҳаббат мени ҳам Коммунистик партия сафига етаклаб кирди. Мана, 23 йилдирки, коммунистман.

Шуларни ўйлар эканман, беҳад қувониб кетаман. Дадил қадам ташлай бошлайман. Ёшларга шу даврнинг қадрига етинглар, деб насиҳат қилгим келаверади. Биров мени қари деса хафа бўлиб кетаман. Ёшларча ғайрат маҳорат кўрсатиб ишлайдиган пайтда қариман, деб қўл қовуштириб ўтириш ярашмайди. Ахир одамзод бунёдга келгандан бери шундай замонни кўрганми, меҳнат аҳли шу қадар ҳурмат-иззат топганми. Ахир бир йигитнинг умрига тенг 40 йил ичида бутунлай янги бир авлод етишиб чиқдику! Мен ҳам шулар қаторида бўлганим, улар билан елкама-елка кетаётганим учун олам-олам қувонаман.

Албатта, қадр-қиммат ўз-ўзидан келмайди. Халқимизда темир ўтда, одам меҳнатда тобланади, деган гап бор. Одамнинг одамийлиги фақат меҳнатда билинади. Меҳнат одамнинг чеҳрасини кўрсатадиган ойна, даражасини ўлчайдиган тарози. Аввал меҳнатига боқ, кейин ноғора қоқ, деган гапнинг маъноси ҳам шу.

Дастлаб мен колхозда бригада бошлиғи, бир йил партия ташкилотининг секретари бўлиб ишладим. Кейинги 19 йилдан бери эса звено бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқдаман. Ҳозир ёшим салкам 70 га кирган бўлса ҳам ҳали бу ҳунаримдан воз кечганим йўқ. Мана шу 19 йил мобайнида об-ҳаво шароити бир хил бўлмади. Баъзи йиллари яхши, баъзи йиллари жуда ноқулай келди. Лекин шунга қарамай, биз ҳамиша планни ортиғи билан бажаравердик. Ҳар гектар ердан 40—50 центнергача етказиб ҳосил кўтардик. Мана менинг ҳақиқий таржимаи ҳолим, маънавий қиёфам, партиямизга бўлган муҳаббатим ва садоқатим шундан иборат. Қувончларимнинг, шодликларимнинг боиси ҳам шу.

Баъзи кишилар гоҳо менга ғалати савол беришади. Ахир сиз қари одам ишлаб ўзингизни уринтириб нима қиласиз, дейишади. Бу гап мени ранжитади. Ахир меҳнат кишининг овунчоғи-ку. Меҳнат қилмай еб-ичиб ётганлар нимани кутиши мумкин.

Ёшлигимдан менинг ишқим пахтага тушган. Шу ишқибозлик ҳамиша тиним бермайди. Ғўза менинг саккизинчи фарзандим бўлиб қолди. Тўнғич ўғлим Маткомил ўқитувчи, Ойпошша, Ҳабиба исмли қизларим турмушга чиқишган. Толиб билан Дилобар техникумда, Ҳалима қишлоқ хўжалик институтида ўқийди. Абдумалик энди етти ёшга кирди. Шу фарзандларимни ва тўққиз неварамни қанчалик севсам, ардоқласам ўзим экиб ундирган, менинг обру-эътиборимни оширган, элу-юртга танитдирган ғўзаларимни ҳам шунчалик яхши кўраман.

Пахтакорлик касбини севган, уни улуғлаган киши шундай меҳр ва муҳаббат билан ишлаши керак. Илғор деҳқонларнинг катта ютуқларга эришаётганликларининг биринчи сабаби пахтачиликка бўлган беқиёс муҳаббатларидир. Ишқ бўлса, ҳавас, завқ бўлса кўзлаган ниятга етиш учун йўл топилаверади. Мен бошлиқ звенода 19 йилдан бери юқори ҳосил етиштирилаётганлигининг сабаби ҳам ана шунда.

Бу йил ҳам биз 16 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштирамиз, деб ваъда берганмиз. Баъзи кишилар бу йил об-ҳаво ноқулай келди, ғўзамиз кечки бўлиб қолди дейишади. Бу ишни эплай олмайдиган кишиларнинг баҳонаси, холос. Чигитни эрта экиб, ғўзани кечки қилиб қўйиш ҳам мумкин. Баъзи кишилар ер танлайдилар. Юқори ҳосил олиш фақат ерга, об-ҳавогагина боғлиқ эмас. Ерни ҳосилдор қилиш, табиат инжиқликларини енгиш одамга боғлиқ. Сигирнинг сути тилида деган гап бор. Чунки сигир яхши еса кўп сут беради. Ер ҳам худди сигирга ўхшайди. Яхши ишлаб, ниҳолларни яхши озиқлантирсанг, ер ҳосилини аямайди. Ер фақат бахлга бахл. Кам ҳосил олинган бўлса, айб ерда эмас. Биз ҳамиша шуни ҳисобга олиб иш олиб бормоқдамиз. Ерни қадрламоқдамиз.

Биз ҳозир ишлаётган ердан илгари 11 центнердан ҳосил олиниб келган. Энди бу ерни 40 центнерлик карта дейилади. Деҳқоннинг тирикчилиги ер билан бўлгандан кейин ердан бир йил эмас, ҳамиша юқори ҳосил олишни мўлжаллаб иш қилиш лозим. Ернинг қадрига етиш, ундан тўла фойдаланиш, ёввойи ўтлардан тозалашдангина иборат эмас, шу билан бирга ишлаш даврида ерни бузиб қўймасликка ҳаракат қилишдан ҳам иборат. Масалан, ҳозир ғўзаларга сув қўйила бошланди. Сувдан тўғри фойдаланиш ҳосилга барака киритади. Лекин сувдан нотўғри фойдаланилса, фақат бу йилги ҳосилгагина эмас, келгуси йил ҳосилини ҳам пасайтириб юборади. Айниқса, ғўзани қўллатиб суғорилса ер эзилиб кетади. Шундай жойлардан келаси йил юқори ҳосил олиб бўлмайди. Шунинг учун биз ғўзага сув қўйганда сира иш бошидан кетмаймиз. Ҳамиша назорат қилиб турамиз. Бу ишга мен шахсан ўзим қатнашаман.

Биз республикамизнинг 40 йиллик тўйига гектаридан 50 центнердан ҳосил олишга бел боғлаб шу мақсадга эришиш учун пахтачиликда орттирилган ҳамма тажрибаларимизни ишга солмоқдамиз. Об-ҳаво шароитини ҳисобга олиб иш тутмоқдамиз.

Албатта, бизнинг звеномизнинг иши, унинг етказган пахтаси тоғдек хирмонга бир ғишт ҳам бўлолмайди. Лекин тома-тома кўл бўлади, деган гап бор. Яқинда республикамизнинг партия ва ҳукумати барча меҳнаткашларга мурожаат қилиб, 40 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олишга чақирди. Мен кекса пахтакорнинг асл нияти 40 йиллик тўйимизни қутлаб тоғдай юксак хирмонимизга бир томчи бўлса ҳам ҳисса қўшишдан — 16 гектар ердан 800 центнер ҳосил етиштиришдан иборат. Бунинг учун мен шу соҳада ишлаб турган ва мана-ман деган пахтакорлар билан бел олишишга тайёрман. Мен пахтакорларни мусобақага чақирмоқчиман.

Мадали МАНИЕЗОВ,

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Куйбишев номли колхознинг звено бошлиғи.

Н. С. ХРУШЧЕВ АЛҚОҲИРДА

ҚОҲИРА, 22 май. (ТАСС). Бугун эрталаб Н. С. Хрушчев ва Президент Носир Искандариядан намунали қишлоқлардан бири Алқоҳирга жўнаб кетдилар. Бу қишлоқ Искандариядан 32 километр нарида жойлашган.

Бундан бир неча йил илгари бу ер чўл эди. ҳозир эса далалар, боғлар ям-яшил либос кийиб, ариқларда сув шилдираб оқиб ётибди.

Миср халқи минг йиллардан бери чўл билан курашиб келмоқда, минг йиллардан бери у қумларнинг ҳужумидан ўзини ҳимоя қилиб келмоқда. 1952 йилги революциядан кейин халқ мудофаадан қумларга ҳужум бошлади. Кейинги йилларда чўллардан юз мингларча феддан ер тортиб олинди.

Алқоҳир (Ғолиб) қишлоғи чўлдан тортиб олинган ерларда барпо этилган. Бу қишлоқда кечаги кўчманчи бадавийлар, бугунги чўл ғолиблари яшамоқдалар.

Бу ерларда ҳали ҳеч қачон бугунгидек байрам бўлмаган эди. Атрофлардаги ҳамма қишлоқларнинг фаллоҳлари азиз меҳмонни кутиб олиш учун чиқдилар. Бу тантана муносабати билан эркаклар кўзни қамаштирадиган оппоқ ғалабиялар кийиб олишган, хотин-қизлар эса, ўзларининг ҳамма безакларини тақиб чиқишган.

Қишлоқда Н. С. Хрушчев билан Президент Носирни маҳаллий қишлоқ хўжалик кооперативининг раиси табриклади. У деҳқонларнинг фидокорона меҳнати туфайли табиат инъом қилган меваларни меҳмонларга тақдим қилди. Н. С. Хрушчев фаллоҳлар билан қўл бериб кўришади. Ҳар бир фаллоҳ бу кишининг қўлини қисиб кўришишни истайди. Бирлашган Араб Республикасида Н. С. Хрушчевни тинчлик учун курашчи деб атайдилар. Бу ердагилар Совет ҳукумати бошлиғини яхши биладилар, Совет Иттифоқини яхши биладилар, шунингдек кооператив далаларида ишлаётган совет тракторларини яхши биладилар.

Болалар азиз меҳмон учун қўшиқ айтиб бердилар. Қўшиқда чўлдан қўрқмаган ва уни гуллаган боққа айлантирган кишилар тараннум қилинади.

Н. С. Хрушчев ва Президент Носир қишлоқ хўжалик кооперативининг фаолияти билан танишадилар, боғларни, далаларни кўздан кечирадилар, саволлар берадилар, изоҳларни эътибор билан тинглайдилар.

Никита Сергеевич Хрушчев қишлоқ аҳолиси билан хайрлашар экан, уларга янгидан-янги муваффақиятлар тилайди.

Фаллоҳлар Н. С. Хрушчевни энг яқин кишилардек кузатиб қолдилар. Н. С. Хрушчев бугун уларга янада азизроқ киши бўлиб қолди.

* * *

ИСКАНДАРИЯ, 23 май. **(ТАСС махсус мухбири).** Н. С. Хрушчев, Бирлашган Араб Республикаси Президентининг биринчи ўринбосари маршал Абдил Ҳаким Амир ва уларнинг ҳамроҳлари 22 май кечқурун Искандария шаҳридаги овчилар клубида ўтказилган отиш мусобақаларида ҳозир бўлдилар.

Клубга тўпланган жуда кўп меҳмонлар Совет ҳукуматининг бошлиғини гулдурос ва давомли қарсаклар билан қизғин табрикладилар.

Мусобақалар тамом бўлганидан кейин Н. С. Хрушчев ғолибларни самимий қутлади ва уларга мукофотлар ҳамда эсдалик медаллари топширди.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЯНГИЙЎЛ. Карл Маркс номли колхознинг ўрток Турсунмуродов, Бобоёров бошлиқ бригадаси хўжаликда пешқадам саналади. Бу бригада пахтакорлари ўтган йили она-Ватанга мўл пахта армуғон этиб, катта муваффақиятга эришган эдилар. Уларнинг бу йилги ҳаракати ҳам чакки эмас. Гектарлардан 29 центнердан «оқ олтин» кўтаришмоқчи. Планни республикамизнинг 40 йиллик тўйи кунига бажаришмоқчи. Ҳозир бригаданинг 115 гектардаги ғўзаларининг авжи кўнгилдагидай. Механизаторлар В. Салимов. С. Раимқуловлар қатор ораларига сифатли ишлов бериб, бу вазифани сидқидилдан бажаришаяпти. Бригадада ғўза ягонаси ва уни озиқлантириш ишлари ҳам яхши бораяпти. Миришкорлар барча майдонлардаги ғўзаларни июнь ойининг бошларида бир текис шоналатиб олиш учун ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

А. ТОЖИБОЕВ.

БЕКОБОД. А. Навоий номли колхознинг ўрток Оқйигит Хўжаназаров бошлиқ бригадаси аъзолари республикамизнинг шонли 40 йиллик тўйини катта меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Миришкорлар мавсумда ҳар гектар бошига 30 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Ҳозир бригаданинг 64 гектар ердаги ғўзаси қулф уриб ўсаяпти. Қатор ораларига сифатли ишлов берилаяпти. Яхши ниҳоллар минерал ўғитларга тўйдирилаяпти. Бригада коллективи биринчи цикл ғўза парваришини шу яқин бир-икки кун ичида туғаллаш учун ҳаракат қилмоқда.

Д. ҚУРБОНАЛИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Н. ЗОТОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР» ДЕГАН ФАХРИЙ УНВОН БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика шаҳар қурилишини лойиҳалаш соҳасидаги кўп йиллик ва самарали иши учун лойиҳаларнинг бош архитектори, «Узгоспроект» лойиҳалаш институти шаҳар қурилиши ва шаҳарларни район бўйича планлаштириш бўлими мастерскойининг раҳбари Александр Николаевич **Зотовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» деган фахрий унвон берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари

Р. САХИБОЕВ.

Тошкент шаҳри.
1964 йил 22 май.

ОҚҚЎРҒОНЛИКЛАР, ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИНГ

Областимизнинг ҳар бир хўжалигида чигит текис униб чиқдими, ғўзани парвариш қилиш қандай аҳволда, гектарларда кўчат бутми, хуллас, бу йил «оқ олтин» хирмонига пухта замин тайёрланаяптими, йўқми? Мўл пахта учун курашнинг биринчи этапида қилинадиган ана шу муҳим вазифаларнинг қандай бажарилаётганлигини аниқлаш юзасидан пахта далаларимизда катта текшириш ўтказилмоқда.

22 май куни қишлоқ область партия комитети аъзолари, олимлар, мутахассислар ва раҳбар ходимлардан иборат ўзаро текшириш комиссияси Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги барча колхоз, совхоз далаларида бўлишди. Ғўза парваришини кўздан кечиришди. Ҳар қайси хўжаликнинг ютуқ, камчиликларини аниқлаб, қимматли маслиҳатлар беришди, тўғри йўл-йўриқлар кўрсатишди.

Бу йилги ноқулай об-ҳавога қарамай, чигитни энг қисқа муддатда экиб, уни тупроқнинг намида ундириб олган кўпчилик хўжаликларда биринчи парвариш, ягана, культивация озиқлантириш ишлари дуруст. Жумладан «Ўзбекистон ССР бешйиллиги», 2-«Оққўрғон» совхозлари, «Ленинград», Димитров, Ленин, Свердлов номли колхозлардаги яшил квадратларни — 5—6 тадан чинбарг чиқарган бир текис ғўзаларни кўрган комиссия аъзолари мамнун бўлишди. Бу хўжаликлардаги намунали ишларни мақташди. Аммо бошқарманинг айрим хўжаликларида ғўза парвариши кечиктириб юборилгани, бу ердаги ҳукм сураётган хотиржамлик комиссия аъзоларини қаттиқ ранжитди.

Мана, 1-«Оққўрғон» совхозидаги аҳвол. Бу ерда аввало кўчатларнинг бут бўлишига эътибор берилмаяпти. 2-бўлимнинг анчагина майдонида кўчат қалинлиги 60 процентни ташкил этади, холос. 1-бўлим далаларида ғўза парвариши сифатсиз ўтказилмоқда. Бегона ўт сероб, хато унган ерга қайта чигит экилмаяпти. Булардан ташқари хўжаликнинг ҳамма даласидаги ғўзаси сув талаб. Лекин 2721 гектар майдондаги ғўзанинг эндигина 23 гектарига сув берилган. Шунингдек ғўзага биринчи ишлов бериш ҳам кўнгилдагидек эмас. Кўндалангига культивация қилиш талабга жавоб бермайди. Ана шундай хотиржамлик оқибатида бошқа хўжаликларда ғўза 5—6 тадан чинбарг чиқарган ҳолда бу хўжаликдаги ғўзалар энди 2—3 тадан барг чиқарган. Яна шуниси ҳам хавфлики, ўзи нимжон ғўзаларда гоммос касаллиги бошланган. Лекин бунга қарши курашилмаётир. Ўзаро текшириш бригада аъзолари бу камчиликларни аниқлаш билан бирга, уни бартараф қилиш йўлларини ҳам кўрсатишди. Бошқармадаги Куйбишев номли, «Октябрь 40 йиллиги» сингари хўжаликларда ҳам ғўза парвариши кечикяпти. Ғўзалар чанқаган. Мавжуд ишчи кучларидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 527 ишловчидан 190 кишигина далада ишлаяпти.

Шу куни кечқурун ғўза парваришини суст олиб бораётган хўжаликларнинг раҳбарлари, агрономлари, бўлим бошқарувчилари иштирокида йиғилиш ўтказилди. Аниқланган барча камчиликлар айтилди. Шу хўжалик раҳбарларига 1 июньга қадар камчиликларни бартараф этиш топширилди.

Комиссия аъзолари оққўрғонлик пахтакорларга биринчи навбатда ягананы 3—4 кун ичида туғаллаш, тезлик билан ғўзани суғориш, бунинг учун яхши сувчиларни танлаш, ҳашаротга қарши курашни кучайтиришни тавсия этишди. Бу — юқори ҳосил тақдирини ҳал қиладиган биринчи галдаги вазифалар эканлиги таъкидланди.

Ф. УСМОНОВА.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Бугунги якшанба сонининг 2-бети икки хил нусхада босилди.

Саноат ходимларига мўлжалланган саҳифада: Тошкент саноат область партия комитетининг ходими К. Финансовнинг «Меҳнат шуҳрати кечалари», Тошкент вокзалининг смена бошлиғи Ш. Акбаровнинг «Иш маданиятини оширамиз», Ш. Қосимовнинг «Унутилган муҳим соҳа» сарлавҳали мақолалари ва бошқа материалларни ўқиш мумкин.

Қишлоқ хўжалик ходимларига мўлжалланган саҳифада: штатсиз мухбир Ш. Кузанбоевнинг «Пешқадамлар ва сусткашлар», мухбирларимиз Б. Халилов. Ш. Шораҳмедовларнинг «Сувчилар енг шимарди», «Илгариги шуҳратни тиклаш учун» сарлавҳали мақолалари ҳамда қишлоқ мухбирлари ёзиб юборган турли хабарлар билан танишасиз.

КОММУНИСТЧАСИГА ИШЛАБ, КОММУНИСТЧАСИГА ЯШАЙЛИК!

Чорвоқ ГЭСи қурилишида тоннель қазиш ишлари жадал олиб борилмоқда. Бу соҳада Григорий Петухов бошлиқ проходкачилар бригадаси аъзолари айниқса ғайрат қилишаяпти. Суратда: (чапдан ўнгга) бригада бошлиғи Г. Петухов, бригада аъзолари Ф. Алпаров, А. Анфиногенов ва С. Стефаненко ўртоқлар. Унгдаги суратда эса янги қазилган тоннелнинг олд томони тасвирланган.

ИШ МАДАНИЯТИНИ ОШИРАМИЗ

Кўпинча баҳор кунлари саҳий ёз фаслига қандай уланиб кетганини билмай қолади киши. Лекин темир йўлчилар ёз кириб келаётганини олдиндан биладилар, уни кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўрадилар. Ёз келиши билан меҳнаткашлар отпускага чиқадилар. Ҳар ким мамлакатнинг ҳар чеккасига ҳордиқ чиқариш учун йўл олади. Натижада темир йўлда пассажирлар оқими кўпаяди.

Тошкет пассажир вокзали ходимлари йўловчиларнинг вагонларда ҳам, вокзалда ҳам ўзини худди уйдагидек ҳис қилишлари учун имконият яратиб беришга интилдилар. Бу йилги ёзги мавсумга пухта тайёргарлик кўрилди. Айниқса, вокзалда ишлаб турган «ёрдам бюроси»нинг хизматидан жуда кўп кишилар мамнун бўлмоқдалар.

Баъзан поездга чиқиш учун йўлкирангиз етмай қолиши мумкин. Лекин сиз ҳеч ховотирланманг. «Ердам бюроси»га мурожаат қилсангиз, зум ўтмай ҳожатингиз чиқади; зал навбатчилари Мақсуд Раҳимжонов ёки Носир Соатов сизга текинга билет олиб беради. Бунинг ҳеч қандай ажабланадиган жойи йўқ. «Ердам бюроси»да акт тузилади. Сиз манзилингизга етиб олганингиздан кейин билет ҳақини жўнатасиз. Ҳозир ҳар ойда 250—300 йўловчига ана шундай ёрдам кўрсатилмоқда.

Бу йил вокзалда йўловчиларни хурсанд қиладиган яна бир янгилик жорий этилди: автомат юк сақлаш камераси ишламоқда. Йўловчи автоматга 15 тийин ташлаб, юкини қўяди-да, истаган тўрт хонали рақамини теради. Автомат камера қулфланиб қолади. Қайтиб келиб, яна ўша рақам терилса, камера очилади.

Яқиндагина Урта Осиё темир йўлида биринчи бўлиб ишга туширилган автомат справка бюроси ҳам йўловчилар учун катта қулайлик туғдирди. Автоматда барча станцияларнинг номи ёзилган клавишлар бор. Узингиз борадиган станциянинг номи ёзилган клавишни боссангиз, автомат витринасида сизга керакли ҳамма кўрсаткичлар пайдо бўлади. Бир лаҳзада манзилга қайси поездларда бориш мумкинлиги, уларнинг номери, жўнаш ва етиб бориш соатлари, поезднинг қайси узел станцияларидан ўтиши, катталар ва болалар билетининг нархлари — барчасини билиб оласиз. Шунингдек, вокзал перронига қўйилган махсус сигнализация кўрсаткичи ҳам йўловчилар учун жуда қулайлик туғдирди. Ҳар бир поезд жўнаши олдидан унинг қайси йўлдан жўнаши, қандай пунктлардан ўтишини сигнализация кўрсаткичидан билиб оласиз.

Вокзалимизда Иттифоқда биринчи бўлиб яна бир янгилик жорий этиляпти. Тошкентнинг йигирмата энг йирик корхонасида почта қутисига ўхшаш махсус яшиклар қўйилади. Корхона меҳнаткашлари махсус анкеталарга ўзининг қаерга бормоқчи эканлиги ва адресини ёзиб шу қутига ташлаб қўяди. Ҳар куни эрта тонгда махсус машина келиб, анкеталарни олиб кетади. Шу куниёқ поезд билети йўловчининг уйига элтиб берилади. Бу хизмат учун бор-йўғи 50 тийин ҳақ тўланса кифоя. Бу усул билет кассаларининг ишини ҳам осонлаштиради, йўловчиларга ҳам катта қулайлик туғдиради.

Яқин кунларда вокзалда билетни олдиндан сотувчи яна 25 та касса ишга тушади. Кассалар дам олиш кунлари ҳам мунтазам ишлайдиган бўлади.

Хуллас, ёзги пассажир ташиш мавсумига тайёр турибмиз. Марҳамат, ҳурматли йўловчилар, хизматингизга тайёрмиз.

Шомақсуд АКБАРОВ,
Тошкент вокзалининг смена бошлиғи.

МЕҲНАТ ШУҲРАТИ КЕЧАЛАРИ

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми идеология ишларини янада яхшилаш, уларни мамлакатимизда коммунистик жамият қуришдан иборат оламшумул-тарихий вазифанинг амалга оширилиши мақсадларига бўйсундириш, совет кишиларида келажак кишисига хос олижаноб фазилатларни шакллантиришнинг барча формаларидан кенг фойдаланиш зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Шунинг учун ҳам корхоналарда, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, ўқув юртлари ва муассасаларда янги кишини тарбиялашнинг янги-янги формалари туғилмоқда. Меҳнат шуҳрати кечалари ана шундай формаларнинг бири ҳисобланади. У идеология ишининг бошқа формалари каби кишилар ўртасида коммунистик муносабатларни ривожлантиришга, коммунизм кишиси ахлоқ кодексини пропаганда қилишга ёрдам бераяпти.

«Ташкенткабель» заводининг деярли барча цехларида вақти-вақти билан шундай кечалар ташкил этилаяпти. Айниқса, 20-цехда уларни ўтказиш тартиби диққатга сазовордир. Бунда кеча билан боғлиқ бўлган бутун майда-чуйда нарсалар ҳам ҳисобга олинади. Кечаларни ўтказишдан олдин цехда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпаяётганлигини кўрсатувчи турли диаграммалар, фотовитриналар, цех илғор ишчиларининг портретлари ўрнатилган стендлар, тайёрланаётган турли хил маҳсулотлар турларининг нусҳалари қўйилади.

...Кеча бошланишидан анча олдин унинг ташкилотчилари завод маданият уйига келишди. Улар кеча қатнашчиларини мезбонлардек кутиб олишар, томошабинлар залига кузатиб қўйишарди. Ҳатто ота-оналари билан келадиган болалар учун махсус хона жиҳозланди. Унга ўйинчоқлар қўйилди ва тажрибали тарбиячилар бириктилди.

Кечани цехнинг энг кекса ишчиси, мастер Мария Александровна Кручкова очди. У бу даргоҳда 20 йилдан буён ишлаб келмоқда.

Кеча қатнашчилари кекса мастернинг цехнинг юксалиши, унинг ажойиб кишилари, ишлаб чиқариш резервлари ва имкониятлари ҳақидаги чуқур мазмунли, юракдан чиққан сўзларини мароқ билан тинглашди. У цехда коммунистик меҳнат учун ҳаракатнинг тобора кенг қулоч ёзаётганлиги ҳақида мароқланиб гапирди.

Коммунистик меҳнат зарбдори Назаров, мастер Шамсиев, цех партия ташкилотининг секретари Чеботарев, цех бошлиғи Альтман ўртоқлар коллективнинг ажойиб ишлари ва вазифалари ҳақидаги очиқ ва қизиқарли суҳбатни давом эттиришди.

Кеча охирида бир қанча ишлаб чиқариш илғорларига цех маъмуриятининг фахрий ёрлиқлари топширилди. Сўнгра бадиий ҳаваскорлар концерт қўйиб беришди. Фойеда эса викториналар, лотерея, турли хил кўнгил очар ўйинлари бўлди. Кеча қатнашчиларига «Катта оила» деган ҳужжатли фильм намойиш қилинди.

Бундай кечаларнинг ўтказилиши 20-цех кабелчилари меҳнати натижасини янада баракали қилмоқда. Кишиларнинг ўз меҳнати, касби билан фахрланиш ҳисларини оширмоқда.

Худди шундай кечалар областимиздаги қатор корхоналарда ҳам тез-тез уюштирилиб турибди. Айниқса, «Узбексельмаш» заводида ўтказилаётганлари ўзининг тематикаси, мазмуни жиҳатидан диққатга сазовордир. Бу ерда ташкил этилган кечалар маълум бир темага бағишланади. Кейин вақтларда «Тажрибали ишчи ёш ишчиларнинг дўсти, маслаҳатгўйи ва тарбиячисидир» деган темаларда уюштирилган кечалар жуда ҳам мазмунли, завқли ўтди.

Чирчиқ электрохимия комбинати, Олтинтопган қўрғошин-руҳ комбинати, Оҳангарон кўмирчилари, «Қизил тонг» тикувчилик фабрикаси ва бошқа ўнлаб корхоналар, қурилиш, транспорт ташкилотларида ҳам ана шундай кечалар мунтазам ўтказилмоқда. Бу кечаларда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар областимизнинг донгдор кишилари, рационализатор ва ихтирочилар, коммунистик меҳнат тантанаси учун мусобақа пешқадамлари, машҳур олимлар, мутахассислар билан учрашмоқдалар. Уларнинг совет кишиларининг биринчи беш йилликлардаги ажойиб ишлари, Улуғ Ватан уруши вақтидаги қаҳрамонликлари, мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши кенг авж олдирилган даврдаги самарали меҳнатлари ҳақидаги мазмунли суҳбатларини зўр қизиқиш билан тинглашади.

Тажрибали ишчиларнинг ҳикоясини эшитган ёшларнинг меҳнатга муносабатлари яхшиланаберади, улар тежамли ишлашга, металл ва асбобларни, электр энергиясини бекорга сарфламасликка интилабошлайдилар. Меҳнатда эса ўз дўстларига ёрдам беришга ҳаракат қилишади.

Тажриба шуни кўрсатдики, меҳнат шуҳрати кечаларининг ўтказилиши кишиларни меҳнатда тарбиялаш ишига, коммунистик меҳнат учун ҳаракатни, илғор иш тажрибаларини пропаганда қилишга хизмат қилади. Бу эса ҳар бир корхона, қурилиш ва транспорт ташкилотида ишлаб чиқариш кўрсаткичларини янада яхшилашда, коллектив куч-ғайратини корхона олдида турган вазифаларни тўла-тўкис бажаришга сафарбар этишда қўл келади. Шунинг учун ҳам бундай кечаларни барча корхоналарда ва ташкилотларда тез-тез ўтказиб туриш мақсадга мувофиқдир.

К. ФИНАНСОВ,
Тошкент саноат область партия комитетининг ходими.

ЯНГИ ЭЛЕКТР АСБОБЛАРИ

Тошкентдаги «Электробитприбор» заводининг меҳнатсеварлари серқуёш республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейи шарафига мусобақани қизитиб юбордилар. Улар аҳолининг тобора ўсиб бораётган талабини ҳисобга олиб, янги-янги электр асбоблари ишлаб чиқаришмоқда.

— Заводимиз ўтган йили анча оқсаб қолганди, — дейди корхона бош инженери Владимир Егай.— етти йилликнинг олтинчи йилида илғорлар сафига ўтиш учун барча имкониятларни ишга солаяпмиз.

Ҳа, ўтган йили қолоқ бўлган бу корхона етти йиллик олтинчи йилининг биринчи квартал планини 106,6 процент бажарди ва мажбуриятга қўшимча 13 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Ҳозир завод маркаси билан 10 дан ортиқ турли хил маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Улар орасида чиройли люстралар, телевизион антенналар бор.

Бунда корхона 1-цехи илғор ишчиларининг ҳиссаси катта. Шу кунларда бу цехдаги бир неча бригада келажак разведкачилари номини олиш учун курашиб, сифатли, тежамли электр асбоблари ишлаб чиқармоқда.

Завод коллективи эришаётган муваффақиятларда йиғувчи Елизавета Герасимова, слесарь Асом Сохиев, люстра цехининг илғорлари Иван Евсин, Рая Борская, шнур цехидан Мария Полотникова, Галия Зорина, Маҳфуза Абдўраззоқова ўртоқларнинг ҳиссаси катта.

И. РУСТАМОВ.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

ШАХТЁРЛАР ВАХТАДА

ОҲАНГАРОН. Оҳангарон шахтёрлари Узбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг шонли юбилей — Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартияси қирқ йиллигини муносиб кутиб олиш тўғрисидаги Мурожаатини муҳокама қилмоқдалар ва бу Мурожаатга жавобан пландан ташқари кўмир қазиб чиқарамиз, деб жавоб бермоқдалар. 9-шахтанинг барча сменалари ва барча участкаларида бу ҳужжат эътибор билан ўқилмоқда. Ҳар бир меҳнаткаш ўз имкониятларини қайтадан кўриб чиқмоқда ва иш жойида резервларни эътибор билан ўрганмоқда. Тозалаш забой ишчиси Неъмат Юсупов бундай деди:

— Биз ишлаётган шахтани, болаларимиз ўқиётган мактабларни, биз яшаб турган шаҳарни — буларнинг ҳаммасини Совет ҳокимияти барпо қилди. Кўпроқ арзон ва сифатли кўмир чиқариб берайлик. Бу — шахтёрларнинг республика юбилейига совғаси бўлади.

Леонид Загорский, Аким Ажимуратов, Мақсуд Кишпиев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари ҳам ҳар кун пландан ташқари ўн, йигирма, ўттиз тонналаб кўмир чиқаришга аҳд қилдилар. Бошқа бригадалар ҳам уларга эргашдилар. Барча мажбуриятлар, имкониятлар ҳисоблаб чиқилганидан кейин шахтанинг ҳар куни пландан ташқари 300—400 тонна кўмир бериши мумкин эканлиги аниқланди. Бу рақамлар байрам олди графиги учун асос қилиб олинди.

Бир йил ичида пландан ташқари 20 минг тонна кўмир қазиб чиқаришга қарор берилган эди, эндиликда ана шу миқдордаги кўмирни республика юбилейигача қазиб чиқариш учун кураш олиб борилмоқда.

— График,— деди шахта бош инженерининг ўринбосари Л. А. Евминов,— пухта бажарилмоқда. Механизмлардан фойдаланиш кун сайин яхшиланмоқда.

Тиргаклардан фойдаланиш, материалларни тежаш устидан жамоат контроли ўрнатилди. Бу тадбир меҳнатни яхши ташкил этиш соҳасида кўрилган бошқа чоралар билан бирга юбилейни меҳнат кўрсаткичларини кескин суратда яхшилаш билан нишонлаш имконини беради. Коллектив ўз корхонасининг ғоят рентабел ишлашига эришмоқда.

МУСОБАҚА САМАРАСИ

БЕКОБОД. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Советининг Мурожаати Ленин номидаги металлургия заводи коллективида меҳнат ғайратини янада ошириб юборди.

Прокат цехининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Нуриддинов қуйидагиларни айтди:

— Биз жонажон республикамизнинг, Узбекистон Коммунистик партиясининг юбилейини меҳнат унумдорлигини янада ошириш ва техникани тараққий эттириш учун курашда янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан нишонлаймиз.

Донгдор металлург раҳбарлигидаги смена жадал суръатлар билан ишламоқда. Смена қўшимча равишда бир минг тоннага яқин прокат тайёрлади. Ишчиларнинг айтишича, резервлардан ҳали тўла фойдаланилаётгани йўқ. Улар металл ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун янги имкониятларни қидириб топмоқдалар. Узбекистон ССР Олий Совети депутати мастер Қурбонали Тошматов ҳам Саид Нуриддиновнинг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Цех коллективи республика юбилейига қадар пландан ташқари илгари мўлжаллanganидан 700 тонна кўпроқ прокат ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

Тажрибаларни айирбошлаш ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга ёрдам бермоқда. Узбекистан металлурглари мусобақалашаётган Қозоғистон металлургия заводининг бригадаси заводга келиб кетди. Бекободликлар мусобақадош дўстларининг маслаҳатига кўра, сортли станга механик обводка ўрнатишга қарор бердилар. Бу чора бошқа участкада ишлаш учун уч ишчини бўшатиб беради. Дастлабки натижалар ана шу янгилик иқтисодий жиҳатдан катта манфаат келтираётганлигини ва ишлаб чиқариш процессини жадаллаштираётганлигини кўрсатади.

Меҳмонлар ҳам кўп нарса ўргандилар. Жумладан, улар мартен печининг ишидаги кўп янгиликларни билиб олдилар. Мартен печи асосий кўрсаткич бўйича, яъни печь туби ҳар квадрат метридан пўлат олиш бўйича мамлакатимизда шу хилдаги печлар ўрнатилган корхоналар орасида биринчи ўринни эгаллаб турибди. Қозоғистонлик ўртоқлар Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартиясининг юбилейини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақа кунларида янги муваффақиятларга эришган Маннон Мирзаматов, Николай Краси ва бошқа пўлат эритувчиларнинг тажрибаларини зўр эътибор билан ўргандилар. (УзТАГ).

КРАХМАЛ ЎРНИДА

Кўп йиллардан бери шу аҳвол: тўқув фабрикаларида шлихталарни қайнатиш учун жўхори крахмали қўшилади. Бир қайнатиш учун 70 килограмм крахмал сарф бўлади. Куни бўйи эса 14—15 марта қайнатиш керак. Қандай қилиб бу исрофгарчиликнинг олдини олиш мумкин? Тошкент тўқимачилик комбинати инженерлари А. Шатько, Л. Золотовский, М. Архипова ва Т. Куренина ўртоқлар бу муаммони ҳал этиш учун ойлаб бош қотиришди. Ниҳоят химия уларга ўз мўъжизасини кўрсатди. Крахмал ўрнига химик бирикма-полиакреломидни ишлатиш мумкин экан.

Синов муваффақиятли ўтди. Бу синтетик материал крахмалга нисбатан икки марта арзон. Маҳсулот сифатини ҳам яхшилайди.

Комбинатнинг 2-тўқув фабрикасида химиянинг бу мўъжизаси йил давомида 16 минг сўмлик маҳсулотни иқтисод қилиб қолиш имконини берар экан. Химия қириб келган соха комбинатда фақатгина шу эмас. Ҳозирги кунда механика заводида тўқув дастгоҳлари учун полихлорвинилдан валлар ишлаб чиқарилмоқда.

К. ГРИГОРЬЕВ.

УНУТИЛГАН МУҲИМ СОҲА

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг савдо бошқармасига қарашли қурилиш-монтаж бошқармаси партия бюросининг секретари ўртоқ Собир Солиҳов жуда хуштавозеъ одам. Ўзининг ибораси билан айтганда ишидаги «баъзи бир камчиликлар» ҳақида гапирсангиз бошини қуйи солиб диққат билан эшитади-да: «Тўғри, гапингиз жуда тўғри, хатони тузатамиз» деб бамайлихотир жавоб беради. Сиз билан гап талашиб ўлтирмайди.

— Партия бюросининг кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ишларидан гапириб берсангиз? — сўраймиз ундан.

— Бригада ва участкаларда газета, журналлар ўқилиб турибди. Ҳамма прорабларимиз агитатор.

— Яна қандай ишлар олиб борилаяпти?

— Яна дейсизми?.. Ҳа, дарвоқе байрамларда деворий газета чиқариб турибмиз.

— Сиёсий маориф тўгаракларида машғулотлар қандай ўтказиляпти?

— ...

— Шуёғи бироз чатоқроқ-да,— гапга аралашди секретарь ўринбосари Павел Максимов.

— Тўгараклар тузилганми?

— Тузилгану бироқ машғулот ўтказаолмаётирмиз, кечирасиз, яқин орада бу камчиликни тузатамиз, — жавоб беради парторг.

Суҳбат комсомол-ёшлар тарбиясига келганда секретарь ўринбосари чиқиб кетади.

— Ана шу масалада жиндек камчилигимиз бор-да.

— Бошқармада нечта комсомол аъзоси бор?

— Битта...

— 500 киши ишлайдиган ташкилотдая...

— Ҳа-ҳа, битта. Собиқ комсомол ташкилотининг секретари Даниелов-да.

— Комсомоллар қаёқда?

— Ёши ўтгани учун механический чиқиб кетишган.

— Бошқармада ёшлар йўқми?

— Кечирасиз, бор. Бу камчиликни тезда бартараф қиламиз. Хотиржам бўлинг.

Хуллас ўртоқ Солиҳовдан нимани сўраманг ана шу мазмундаги жавобларни ола берасиз.

Бошқармада сиёсий-тарбиявий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Партия ташкилоти ёшлар тарбияси билан шуғулланмайди. Бутун бошли комсомол ташкилоти ўз-ўзидан тарқаб кетган эмиш! Аҳвол шу даражага етишига қарамай партия бюроси бирор марта ўз мажлисида бу муҳим масалани муҳокама қилмаган.

Бутун-бутун шаҳарлар, корхоналар коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун ҳаракат бошлаган ҳозирги ажойиб бир вақтда бошқармада ҳали бу ватанпарварлик ҳаракатини оммалаштириш тўғрисида ўйлаб ҳам кўрилмаганлиги кишини ачинтиради.

Бошқармада ҳатто ҳурмат тахтаси ҳам ташкил этилмаган, ишлаб чиқариш кўрсаткичлари фақат бухгалтериягагина маълум.

Тўғри, партия ташкилоти ой сайин мажлис ўтказиб турибди. Қарорлар ёзиляпти. Бироқ бу қарорлар қоғозда қолиб кетаяпти. Шу йил 20 мартдаги партия мажлисида бошқарма сиёсий маориф ўқувининг аҳволи ва партия-давлат контролига кўмаклашув группаси иши ҳақидаги масала кўрилди. Коммунистлардан И. Просвирнов, Т. Вдовяк ўртоқлар бу масала юзасидан аччиқ гапларни айтдилар. Шу билан иш тамом бўлди. Мажлис ёпилгач бу ҳамманинг эсидан чиқиб кетди.

Тарбиявий ишларнинг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги оқибатида кўплаб прогуллар содир бўляпти. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Айрим шахслар томонидан давлат мулки талон-торож қилинган.

Контролсизлик оқибатида ишчи кучи ва механизмлардан фойдаланиш ҳам ёмон аҳволда. Меҳнат унумдорлиги паст. Ишда бракка йўл қўйилмоқда. Кадрларнинг қўнимсизлиги авж олган. Бошқарма ҳовлисида янги келтирилган машина ва механизмлар бетартиб сочилиб ётибди.

Партия ички хўжалигининг иши ҳам бетартиб. Взнос ведомостлари чалкаш.

Қурилиш-монтаж бошқармасига Октябрь район партия комитетининг инструктори ўртоқ Гатятуллина келиб-кетиб туради. Бироқ ташкилотга қандай амалий ёрдам бераётгани маълум эмас.

КПСС Программасида коммунизм кишисини тарбиялаш масаласи партия ташкилотининг, барча коммунистларнинг жонажон иши бўлмоғи лозимлиги қайд қилинган. Коммунизм кишисини тарбиялаш учун кураш оммавий тус олган шу ажойиб давримизда бу ишга панжа орасидан қараш ҳолларининг борлиги кишини ачинтиради. Октябрь район партия ва комсомол комитетлари қурилиш-монтаж бошқармаси партия ва комсомол ташкилотлари ишини тезда жонлантириб юборишлари лозим.

Ш. ҚОСИМОВ.

КЕНГАШГАНГА КЕНГ МАЙДОН

Ҳар касбнинг ҳам ўз гашти, ўз мушкулликлари бор. Қурувчилик — мураккаб ҳунар. Бир неча касб эгаси бир бўлиб, битта объектни қўлдан чиқаради. Агар улар ўртасида ҳамкорлик бўлмаса, сансалорлик авж олиб кетса, иш оқсаб қолади. Бизнинг бригадамизда 17 монтажчи бор. Ростини айтиш керак, йигитларимиз жуда иноқ, бир оила аъзоларидек ҳамкорликда ишлайдилар. Ҳозир Тошкент универмаги қурилишида ишлаяпмиз. Ҳаммамиз қурилишни шу йил сентябрь ойигача тугатишга ҳаракат қиляпмиз. Ойлик планларни ошириб адо этмоқдамиз. Петр Рагозин, Анатолий Сидоренко, Юрий Карпов, Николай Косоротов каби монтажчиларимиз кундалик топшириқни икки баравардан бажармоқдалар.

Шунга карамай, ишимизга ҳалақит бераётган камчиликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, бизга панелларни Оҳангарондан олиб келишади. Ваҳоланки, уларни яқинроқ жойдан келтириш мумкин. Маҳсулотни узоқдан ташиб келтириш давлатга қимматга тушади. Бунинг устига, кўпинча, уни ўз вақтида ололмаймиз. Заказчилар билан пудратчилар ўртасида бундай келишмовчиликлар кўп эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Бундан қутулиш учун ҳар доим аҳил бўлиб ишлаш керак.

Л. МАЛАХОВ,
Тошкентдаги 4-трест, 4-қурилиш бошқармаси монтажчилар бригадасининг бошлиғи.

Тез ва соз қуришда Иван Мартин бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси бинокорлари олдига тушадигани йўқ шаҳарда. Бу азамат қурувчилар қўлидан чиқаётган шинам турар-жой биноларидан чирчиқликлар мамнун. 160 қурилиш трестига қарашли 225-УНР бинокорлари ўртасида бошланган социалистик мусобақада бригада аъзолари ҳамон пешқадамлик қилишаяпти. Суратда: бригадир И. Мартин (чапдан) бригада аъзолари К. Исломов ва И. Келлер ўртоқлар билан навбатдаги бино лойиҳасини кўздан кечиришаяпти. Г. Ястребов фотолари.

Саноат САҲИФАСИ

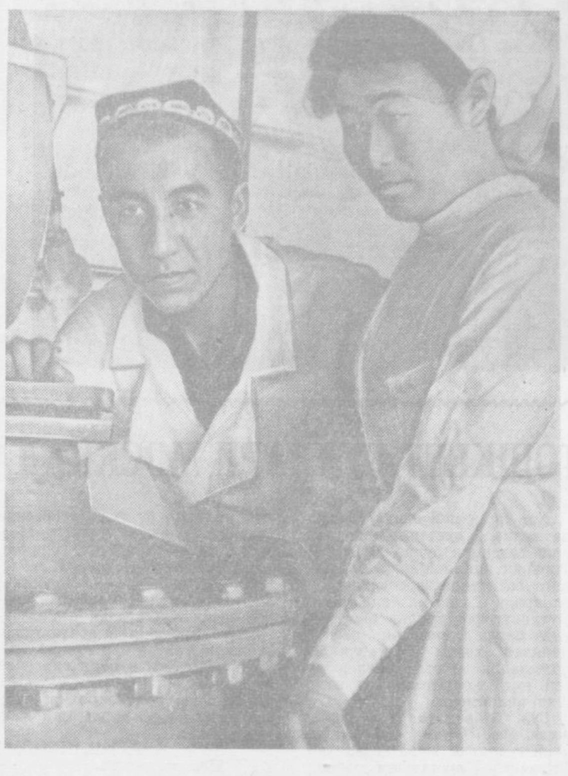

Тошкентдаги химия-фармацевтика заводининг меҳнат аҳли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини муносиб тўёна билан кутиб олишга аҳд қилган. Заводда юбилей шарафига меҳнат вахтасида ишлаб, смена топшириқларини 115—120 процентдан адо этаётган пешқадам ишчилар сафи тобора кенгаймоқда. Суратда: химия цехининг илғор аппаратчилари Анвар Нурмуҳамедов ва Агафия Пак ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

АТОМ ЭНЕРГИЯСИ ВА ДОН

Халқимизнинг донга бўлган талаби йилдан-йилга ортмоқда ва бундан буён ҳам ортиб боради. Шундай экан, тобора кўпроқ дон етиштиришимиз керак. Бу масала, шубҳасиз донли ўсимликлар ҳосилдорлигини ошириш, уруғликни яхшилаш, экин майдонларини кенгайтириш ҳамда серҳосил, турли касалликларга, қурғоқчилик ва совуққа чидамли янги навларни етиштириш йўли билан ҳал этилади.

Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг февраль Пленуми материалларида, айниқса ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқида суғориладиган деҳқончилик районларида дон етиштиришни кўпайтиришнинг энг асосий йўллари кўрсатиб берилди.

Дон ҳосилини ошириш учун агротехника қоидаларига риоя қилиш, экинларни ўз вақтида минерал ва органик озуқа ҳамда сув билан таъмин этиш зарур.

Ўсимликларнинг, чунончи дон экинларининг янги навлари асосан дурагайлаш йўли билан яратилади. Шунингдек донли экинларни ирсиятига тўғри келмайдиган шароитларда ўстириш (масалан, баҳори буғдойларни кузда, кузгиларни эса баҳорда экиш) ва улар ичидан талабга мувофиқларини танлаш усули билан бунёдга келтирилади.

Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишда, уларнинг маҳсулдор, ҳар хил касалликлар ва ноқулай шароитларга чидамли навларини етиштириш-

ИЛМИЙ ЛАБОРАТОРИЯЛАРДА

<> <>

да атом энергиясидан фойдаланиш ҳам самарали натижалар бермоқда.

Уруғликларга экишдан аввал ядро нурлари таъсир эттирилса донли ва бошқа ўсимликларнинг униб чиқиши тезлашади ва ҳосилдорлик ортади. Демак, янги навларни етиштиришда ядро нурларидан фойдаланишнинг аҳамияти катта.

Бундан 35 йил муқаддам совет олими А. А. Сапегин фан тарихида биринчи бўлиб ядро нурларидан ўсимликлар селекциясида фойдаланди. Аммо, яқин йилларгача атом энергиясидан селекцион ишларда фойдаланиш кенг қулоч ёймаган эди. Чунки, авваллари «Атом радиацияси тирик организмлар ирсиятини фақат бузади ва анормал насллларгина вужудга келтиради» деган фикр кенг тарқалган эди.

Кейинги йилларда ўтказилган чуқур илмий-текшириш ишлари бу фикрнинг нотўғри эканлигини исботлади. Атом радиацияси таъсирида ўсимликларда уларга зарар келтирувчи бир қанча ўзгартишлар юз беради. Айни вақтда айрим ўсимликлар фойдали хусусиятларга ҳам эга бўлиб қолади. Баъзан ўсимлик ирсияти шу қадар ўзгариб кетадики, натижада бу ўсимликнинг табиий шароитда жуда ҳам кам учрайдиган ёки мутлақо учрамайдиган турлари ҳам вужудга келиши мумкин.

Дарҳақиқат, онда-сонда одатдаги шароитда ҳам иқлим, тупроқ, сув, ёруғлик ва бошқа омиллар таъсирида ўсимликнинг янги хусусиятли турлари вужудга келиши мумкин. Бироқ, атом нурлари таъсирида янги ўсимлик формаларини вужудга келтириш имконияти қарийб минг марта ортади.

Дон экинларини нурлантирганда кўпинча бақувват пояли ўсимликлар вужудга келади. Бундай ўсимликларни машинада ўриб-йиғиб олиш қулай. Шунингдек, ҳосил кам нобуд бўлади. Яна шуниси борки, дон экинларига қанча кўп ўғит (айниқса азот) солинса, ҳосил шунча кўпаяди.

Тажриба нурлантириш натижасида етиштирилган дон ўсимлигининг янги навлари жуда кўп миқдорда ўғит солинганда ҳам ётиб қолмаслигини кўрсатди.

СССР Фанлар академияси Биофизика институтининг ходимлари кузги буғдой донларига гамма нурлар чиқарувчи радиоактив кобальтни таъсир эттириб, буғдойнинг йирик бошоқли ва ётиб қолмайдиган бир қанча навларини вужудга келтирдилар.

Шунингдек дон нисбатан занфроқ нурлантирилганда, кучли равишда нурлантирилган буғдойга нисбатан кўпроқ фойдали хусусиятларга эга бўлади.

Замбуруғга ва бошқа касалликларга чидамли ўсимлик навларини вужудга келтириш муҳим аҳамиятга эга. Ахир, бу касалликлар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига жуда катта зарар келтиради. Масалан, Ўзбекистонда ғўзаларнинг вилт (ўсимлик сўлиб, барглари барвақт қуриб қолади) касаллигига йўлиқиши туфайли йилига 300-350 минг тонна пахта нобуд бўлади.

Шу кунга қадар қўлланиб келинган усуллар билан ўсимликларнинг касалликларга чидамли навларини ҳосил қилиш мушкул иш эди. Чунки, дурагайлаш усули кўп меҳнат ва вақт талаб қилади. Радиация таъсири остида нисбатан тез вақт ичида ҳар қандай ўсимликдан касалликларга чидамли навини ҳосил қилиш мумкин. Масалан, шу усул билан буғдойнинг замбуруғ касалликларига чидамли, ҳосилдор, оқсили кўп ва бошқа бир қанча афзалликларга эга бўлган навлари, жавдарнинг ҳам йирик бошоқли ётиб қолмайдиган, замбуруғга чидамли формалари ҳосил қилинди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимликлар генетикаси ва физиологияси институтидаги радиацион биология лабораториясининг ходимлари ҳам ғўзаларни радиактив фосфор билан нурлантириб, ўсимликнинг вилт касалига чидамли формасини етиштирдилар.

Радиацион селекция усуллари ўсимликларнинг совуққа чидамли навларини ҳам вужудга келтириш имконини бермоқда. Чунончи, анча совуқ шароитда ҳам ўсабераdиган лўвия навлари ҳосил қилинди.

Шундай қилиб олимлар ўсимликларга, жумладан донли ўсимликларга ядро нурларини таъсир эттириш орқали ўсимликлар табиатини ўзгартиришнинг атом энергиясидек янги ва ғоят қудратли воситасига эга бўлдилар. Ўсимликлар селекциясида бу усулнинг қўлланилиши атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишнинг ёрқин мисоли бўлаолади.

Н. НАЗИРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар генетикаси ва физиологияси институти радиацион биология лабораториясининг мудири, биология фанлари кандидати.

ЮБИЛЕЙ КИТОБЛАРИ

Шу кунларда жонажон республикамиз 40 йиллик тўйига ҳамма ерда — завод ва фабрикаларда, муассаса ва олий ўқув юртларида тайёргарлик иши қизитиб юборилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси коллективи ҳам республикамиз юбилейига ўзининг муносиб совғасини тайёрлаяпти. Коллектив юбилейга бағишлаб илмий текшириш ишларини активлаштириш, тематик жиҳатдан муҳим бўлган проблемалар устидаги ишларни муддатидан аввал бажариш, йирик илмий асар ва монографиялар тайёрлаш ишларини жадаллаштириш каби бир қатор тадбирлар белгилаб чиқди.

УзССР Фанлар академияси нашриёти бу юбилей йилида 1963 йилга нисбатан минг босма қоғоз кўп адабиётлар нашр этади.

Юбилейга А. А. Содиқов, Д. К. Терситский, Р. А. Алимов, Н. А. Кенесарин ва бошқа ўртоқлар таҳрири остида Мирзачўл ерлари қурилиш ишларини лойиҳалаш ва хўжалик жиҳатдан ўзлаштириш га бағишланган китоб чиқарилади. Бу китоб ишлаб чиқариш илғорлари тажрибаларини кенг пропаганда қилади ва мутахассислар учун муҳим қўлланма ҳисобланади.

И. Х. Ҳамробоев, Ф. Ш. Ражабов ва бошқа ўртоқларнинг нашрга тайёрланаётган «Ўзбекистон петрографияси» китоби ҳам муҳимдир.

Шунингдек, нашриёт авторлар коллективининг «Ўзбекистон давлат ва ҳуқуқ тарихи» китобининг иккинчи томини босмадан чиқарди. Бу китоб жиддий тадқиқот самарасидир.

«Ўзбекистоннинг ишчилар синфи социализм қуриш даврида» китобининг биринчи томи ҳам нашрга тайёрланаяпти.

Авторлар коллективининг «Ўзбекистон кинодраматургияси тарихи очерки» китоби босмадан чиқди. Тўпламда ўзбек совет драматургиясининг пайдо бўлган кунидан то ҳозиргача босиб ўтган йўли, адабиётнинг мустақил жанри бўлиб шакллана бориши, тематикасининг тобора бойиши, унинг истиқболи каби масалалар биринчи марта тадқиқ этилган.

С. БЕКТЕМИРОВА.

ИҚТИСОДИЙ БИЛИМЛАРНИ ЎРГАНАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1963 йил) Пленуми қарорида раҳбар кадрлар, ишчи ва колхозчиларнинг иқтисодий назарияни мунтазам равишда чуқур ўрганиб боришлари меҳнат унумдорлигини ошириш, резервлардан тўла фойдаланиш, маҳсулот таннархини камайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун курашда, уларнинг активлигини оширишда алоҳида аҳамиятга эга эканлиги уқтирилган. Ҳақиқатан ҳам иқтисодий ўқиш меҳнатни такомиллаштиришда, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда янада кенгроқ иштирок этишларида муҳим восита бўлиб хизмат қилади. У совет кишиларида меҳнат ва социалистик мулкчиликка коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялашга, партиямизнинг коммунизм моддий-техника базасини яратиш юзасидан қўйган вазифаларни ва социалистик хўжалик системамизнинг афзалликларини чуқурроқ тушунишга ёрдам беради.

Областимиздаги қишлоқ партия ташкилотлари меҳнаткашлар орасида иқтисодий билимларни кенг ёйишда анча ишлар қилдилар. Бунда семинарлар, тўгараклар ҳамда бошланғич иқтисодий ўқиш мактаблари, шунингдек оммавий лекторийлар, қишлоқ хўжалик билимлари университетлари, сиёсий мактаблардан кенг фойдаланилаётир. Ўқув программаси сиёсий билим асослари, конкрет экономика ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш асосларини ўз ичига олади. Область қишлоқларида иқтисодий ўқишнинг турли формаларига 42 мингдан ортиқ киши жалб қилинган.

Бошқарма партия комитетлари ва партия ташкилотлари колхоз ва совхоз кадрларининг иқтисодий ўқишини ташкил этишда мақбул бўлган ҳамма формаларни қўлланмоқдалар. Ҳозирги вақтда областимизда қишлоқ хўжалиги экономикасини ўрганиш бўйича 510 та тўгарак ва семинар иш олиб боряпти. Уларда 15 мингдан ортиқ киши — колхозларнинг бригада бошлиқлари ва ферма мудирлари, совхоз мутахассислари, колхозчи ва совхоз ишчилари таълим оляпти. Бу тўгарак ва семинарларда машғулот колхоз ёки совхоз ишлаб чиқаришининг амалий вазифалари билан узвий боғлиқ ҳолда ўтказилаётир.

Кадрларнинг иқтисодий ўқишини ташкил қилишда Калинин, Оққўрғон ва Ўрта Чирчиқ бошқармаларининг партия ташкилотлари бирмунча ижобий натижаларга эришдилар. Масалан, Калинин бошқармасидаги Собир Раҳимов номли колхозда иқтисодий ўқиш яхши йўлга қўйилган. Колхоз пропагандистлари — бош агроном Ф. Ёқубов, бош инженер Т. Ҳакимов ва бошқа ўртоқлар ҳар бир машғулотга пухта тайёргарлик кўрадилар, ўқишни колхознинг кундалик амалий вазифалари билан боғлаб олиб борадилар. Тингловчилар илғор хўжаликларга бориб уларнинг тажрибасини ўрганадилар ва бу ҳақда ўқув машғулотларида сўзлаб берадилар. Буларнинг ҳаммаси кадрларнинг сиёсий активлигини ошириш, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, колхоз экономикасини интенсив ривожлантиришда катта роль ўйнамоқда. Колхоз 1953 йилда полиз экинлари ва картошкадан 7,5 минг тонна ҳосил олиб, 290 минг сўм даромад қилган бўлса, ўтган йили ана шундай экинлардан 15,5 минг тонна ҳосил олинди. Даромад миқдори эса бир миллион сўмга етди. Ўтган йили колхоз ҳамма кўрсатчиклар бўйича планни муддатидан олдин бажарди. Бу рақамлар кейинги буюк ўн йилликда бутун мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги сингари колхоз ишлаб чиқаришида ҳам кескин бурилиш бўлганлигини тасдиқлаб турибди.

Оққўрғон пахта тозалаш заводида саноат конкрет экономикасини ўрганиш семинари ҳам мақтовга лойиқдир. Пропагандист, завод инженери ўртоқ Шарифбоев машғулотларнинг яхши ўтишига ҳаракат қилади, ҳар бир темани ўтишда завод ҳаётидан конкрет мисоллар келтиради, ҳар бир цех ва бригаданинг ишидаги рўй берган камчиликларни ва уларни йўқотиш йўлларини ишонарли далиллар асосида анализ қилади. Машғулотларда тингловчиларнинг ўзлари ҳам турли темаларда доклад қиладилар, корхона ишидаги камчиликларни бартараф қилиш юзасидан таклифлар киритадилар. Кейин эса тингловчилар бу таклифларни қизғин муҳокама қиладилар.

Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Партия XXII съезди» Янгийўл бошқармасидаги К. Маркс номли колхозларда ташкил этилган қишлоқ хўжалик билимлари университетлари ҳам намунали иш олиб бормоқдалар.

Областимиз бошқармаларидаги бу каби қатор илғор хўжаликларда иқтисодий ўқиш яхши йўлга қўйилган. Бу хўжаликларда ишлаб чиқаришнинг айрим проблемаларига бағишланган семинар-

ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

□ □ □

лар тез-тез ўтказиб турилади. Шу йил бошида Калинин бошқармасидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозида ўтказилган семинарда областдаги кўпгина хўжаликларнинг вакиллари қатнашдилар. Улар гўшт тайёрлашни кўпайтириш ҳамда молларни боқишнинг иқтисодий интенсивлаш йўллари тўғрисидаги докладларни тингладилар. Шу хўжаликда ем-хашак тайёрлашнинг прогрессив йўллари ва ем-хашакларни кимёвий қайта ишлаш усуллари билан танишдилар. Колхоз раиси ўртоқ Мирзаев бузоқларни сунъий сут билан боқишнинг катта иқтисодий самаралари тўғрисида сўзлаб берди. Колхоз ана шу усулни қўллаб бир йилда 70 тоннага яқин табиий сутни иқтисод қилди.

Янгийўл бошқармасидаги Калинин номли колхозда ўтказилган иқтисодий конференция ҳам кўп фойдали бўлди. Республика правлениеси колхоз мутахассислари билан биргаликда ўтказган бу конференцияда «Меҳнат унумдорлигини ошириш резервлари ҳамда маҳсулот таннархини камайтириш», «Колхозда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш резервлари» ва бошқа темаларда кенг фикр олишилди. Конференцияда муҳокама этилган ва ишлаб чиқилган тавсиялар колхоз ва совхоз раҳбарларига хўжалик планларини тузишда катта ёрдам берди. Ана шундай конференциялар бошқа хўжаликларда ҳам ўтказилаётир.

Иқтисодий ўқишда жамоатчилик асослари ҳам кенг қўлланилмоқда. Ҳозирги вақтда областимизда тўққизта қишлоқ хўжалиги билимлари университетлари иш олиб боряпти. Уларда 1162 киши ўқимоқда. Университетлар ўқув программаларида деҳқончилик ва чорвачиликда илғор иш усулларининг иқтисодий самаралари ҳамда ишлаб чиқаришнинг бошқа муҳим масалаларини ўрганиш кўзда тутилган. Машғулотлар кўпинча бевосита далада ёки фермаларда ўтказилади.

Калинин бошқармаси партия комитети ҳузуридаги қишлоқ хўжалиги билимлари университетининг (ректор — СоюзНИХИ директори, иқтисод фанлари кандидати Н. М. Маннонов) самарали фаолиятини мисолга келтириш мумкин. Университетнинг пахтачилик, чорвачилик, сабзавотчилик ва картошкачилик ҳамда мевачилик ва узумчилик факультетларида 355 киши таълим олмоқда. Улардан лекциялар ўқиш учун фан докторлари А. Д. Дадабоев, В. П. Протасов, К. И. Ларченко, Г. И. Аболина, фан кандидатлари Н. Отовуллаев, А. Каримов, В. Я. Волков, Т. Ҳошимов ва бошқа ўртоқлар жалб этилган.

Иқтисодий ўқиш билан бир қаторда колхоз ва совхозларда агрохимия бўйича ўқиш ҳам ташкил этилган бўлиб, бу ишга химик олим ва мутахассислар жалб этилган. Партия, совет ҳамда хўжалик ходимлари учун агрохимия курслари ва семинарлари ишлаб турибди.

Ҳозирги вақтда иқтисодий ўқишнинг барча системаларида КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари материалларини ўрганишга қишлоқ хўжалигини интенсивлаш ва уни янада ривожлантиришда кимёвий ўғитларнинг роли, хўжаликни бошқаришнинг прогрессив усуллари ва шу каби бошқа масалаларни ўрганишга катта аҳамият берилаяпти.

Юқорида келтирилган ижобий фактлар билан бирга бу соҳада жиддий камчиликлар ҳам бор. Айрим колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотлари иқтисодий билимларни тарқатишга етарли эътибор қилмаётирлар. Областда қишлоқ хўжалиги экономикасини ўрганиш бўйича тўгарак семинарлар ташкил этилмаган хўжаликлар ҳам бор. Айрим тўгаракларда машғулотлар паст савияда, ишлаб чиқаришнинг амалий вазифаларидан ажралган ҳолда ўтмоқда.

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш манфаатлари барча қишлоқ кадрларининг, колхозчилар ва совхоз ишчилари кенг оммасининг қишлоқ хўжалиги билимларини пухта ўрганишларини, уларни амалда қўллай билишни талаб этади.

Иқтисодий ўқишни барча хўжаликларда намунали йўлга қўйиш ўқишни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг амалий вазифалари билан боғлаб олиб бориш, машғулотларнинг юксак савияда мунтазам ўтиши ва ҳар бир тингловчига ўтилган теманинг тушунарли бўлиши ҳамда амалий ишда унга ёрдам беришига эришиш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

И. БОБОХОНОВ,
Сиёсий маориф уйи мудирининг ўринбосари.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

СПОРТ ЗАЛИ БЎЛМАГАЧ...

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасининг Охунбобоев номли колхоз територриясидаги 63-сонли мактаб ўқитувчиларидан бир группаси редакцияга хат ёзиб, мактабда шу топга қадар спорт зали йўқлигидан шикоят қилишган. Бу ҳақда,— дейишган ўқитувчилар ўз хатларида,— колхоз раиси ўртоқ Маҳмуд Пўлатовга ҳам бир неча марта илтимос қилинди. Раис ўқувчилар олдида ҳар сафар ҳам ваъда беради-ю, бироқ ваъдасининг устидан чиқмайди.

Редакция мана шу хат юзасидан текшириш ўтказишни илтимос қилиб, Янгийўл район ижроия комитетига хат ёзган эди. Яқинда район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Р. Усмонов имзоси билан шу хатга жавоб олдик.

Мактаб ўқитувчиларининг спорт зали ҳақидаги талаблари тўғри.— дейилади ўртоқ Усмонов қўл қўйган хатда,— колхоз раиси Маҳмуд Пўлатов мактаб ўқувчилари учун спорт зали қуриб, шу йилдаёқ фойдаланишга топширишга правление номидан қатъий сўз берди.

«МЕНИНГ УЧАСТКАМДА ЯШАМАЙСИЗ...»

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Бобожонов кўчасида турувчи, 1928 йилдан бери КПСС аъзоси, пенсионер Ҳамида Тожиева редакциямизга хат ёзиб, набираси Гўзал тўсатдан оғриб қолганида, шошилинч ёрдам истаб, уни Қоратут кўчасидаги 2-бирлашган болалар касалхонасига олиб борганн, шу касалхонанинг врачи М. Султонова эса иситмалаб турган болага ёрдам бериш ўрнига: «сиз менинг участкамда яшамайсиз. Болангизни ўз участка врачингизга кўрсатинг» деб, кабинетидан чиқариб юборгани ҳақида шикоят қилган эди.

Редакция ўртоқ Тожиеванинг шу хати юзасидан текширув ўтказишни илтимос қилиб, 2-бирлашган болалар касалхонасининг бош врачи ўртоқ Ҳ. Неъматуллаевга мурожаат қилди.

Ўртоқ Неъматуллаев яқинда текширув натижаларини маълум қилди. Врач М. Султонованинг врачлик номига ярашмаган хулқи коллектив ўртасида муҳокама қилинган. Султонова ўз хатосига иқрор бўлиб, коллективдан узр сураган. Касалхона маъмурияти томонидан унга қаттиқ виговор берилган.

Оққўрғон бошқармасидаги Димитров номли колхознинг кутубхонаси катта китоб фондига эга. У ердан истаган адабиётингизни топаоласиз. Суратда: бир группа колхоз китобхонлари кутубхонанинг шинам ўқув залида мутолаа билан машғул.

Цой Константин фотоси.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЯПОНИЯ ИНДУСТРИЯСИ МАРКАЗИДА

ФУКУОКА, 22 май. ТАСС махсус мухбири А. Бирюков хабар беради:

А. И. Микоян бошчилигидаги СССР Олий Совети депутатлари группаси бугун эрталаб Кюсю оролининг асосий саноат маркази Китакюсю шаҳрига борди. Аҳолисининг сони жиҳатидан Японияда еттинчи ўринда турган бу шаҳарда металлургия, химия, машинасозлик корхоналари ва бошқа корхоналар кўп. Мамлакатда энг йирик деб ҳисобланган «Явата Сэйтэцу» компаниясининг металлургия комбинати ҳам шу шаҳарда жойлашган. Делегация бугун ана шу комбинатни келиб кўрди. Шу компаниянинг Китакюсюдаги заводларида 1963 йилда қарийб 5,5 миллион тонна чўян, 6,5 миллион тоннадан кўпроқ пўлат ва 5 миллион тоннадан кўпроқ прокат ишлаб чиқарилган эди. Бу заводларда 40 мингга яқин ишчи ва хизматчи ишлаб турибди. «Явата Сэйтэцу» заводлари замонавий энг янги машина ва ускуналар билан таъминланган. Комбинат корхоналари орасида мамлакатда энг йирик деб ҳисобланган домналар бор. Бу домналарда бир кечаю кундузда 3 минг тоннага яқин чўян чиқарилади.

Комбинатда делегацияни «Явата Сэйтэцу» компаниясининг президенти Н. Инаяма табриклади. Бизнинг корхоналаримизга, дейди у, ҳеч қачон бундай ҳурматли меҳмонлар келмаган эди. Биз бу сафарингизни мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш йўлидаги қизиқишнинг далили, деб ҳисоблаймиз. Президент «Явата Сэйтэцу» корхоналари ғоят тез суръатлар билан ривожланиб бораётганлиги ҳақида гапириб, бундай деди: Бундай суръатлар қўлга киритилишига ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг меҳнатсеварлиги ва талантигина сабаб бўлиб қолмай, балки кейинги йилларда тинчликнинг сақланаётганлиги ва хусусан халқаро кескинликнинг юмшаганлиги ҳам бунинг учун катта имконият яратиб бермоқда. Президент тинчлик бўлишини таъминлаш соҳасида зўр ғайрат билан ишлаб келаётганлиги учун Н. С. Хрушчев бошчилигидаги Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик билдирди.

Делегация бугун «Явата Сэйтэцу» компаниясига қарашли «Явата Кагаку Когио» химия заводлари билан ҳам танишди. Бу химия компаниясининг президенти М. Накамура Япония билан СССР ўртасидаги савдо алоқаларининг ривожлантирилишига юксак баҳо бериб, бу алоқаларни янада кучайтиришга, шунингдек улар ўртасида сиёсий ҳамда маданий муносабатларни мустаҳкамлашга даъват этди.

Китакюсю меҳнаткашлари Олий Совет делегациясини ғоят самимий кутиб олдилар. Ана шу саноат марказининг минг-минглаб аҳолиси бутун йўл бўйи делегацияни қизғин табриклаб турди.

СССР Олий Советининг депутатлари Фукуокага қайтиб келганларидан кейин, Фукуока префектурасининг губернатори Тайити Удзаки ва шаҳар мэри Гэндзо Абэ ҳузурига бордилар ва улар билан дўстона суҳбат қилдилар.

Кечқурун префектура ва Фукуока шаҳрининг маъмурлари, шунингдек Фукуока савдо-саноат палатасининг раиси СССР Олий Совети делегацияси шарафига қабул маросими ўтказдилар. Қабул маросимида губернатор Удзаки ва А. И. Микоян нутқ сўзладилар.

МОСКВА ШАРТНОМАСИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНДИ

РИМ, 22 май. (ТАСС). Италия парламентининг депутатлар палатаси ядро қуроли синовларини қисман тақиқлаш тўғрисидаги Москва Шартномасини ратификация қилиш тўғрисидаги қарорни 5 овозга қарши 309 овоз билан қабул қилди. «Италия социал ҳаракати» фашистлар партияси аъзолари бўлган депутатлар ратификацияга қарши овоз бердилар.

КАПИТАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА СИНФИЙ ЖАНГЛАР

БУЭНОС-АЙРЕС. Ишчилар 21 майда Аргентина пойтахтидаги 200 саноат корхонасини эгаллаб олдилар. Бу корхоналар орасида Американинг «Свифт» компаниясига қарашли йирик муз-қушхоналари, «Филлипс» компаниясининг заводи, металлургия, химия заводлари, электростанциялар, тўқимачилик фабрикалари бор. Шаҳарнинг турли районларида намойишлар ва митинглар бўлиб ўтди. Масалан, аргентиналик ишчилар ва хизматчилар умумий меҳнат конфедерациясининг чақириғига биноан, «кураш плани»нинг иккинчи босқичини амалга оширишга киришдилар. Планда иш ҳақининг оширилиши, иш ҳақи минимал даражасининг жорий этилиши, сиёсий махбусларнинг озод қилиниши бир қанча сиёсий партиялар ҳуқуқининг тикланиши учун кураш олиб бориш кўзда тутилади.

* * *

БОГОТА. Колумбияда забастовка ҳаракати кучайиб бормоқда. «Олав» қурилиш компанияси, «Фундисьон оксиденте» корхоналари, «Суавитекс» тўқимачилик фабрикасининг ишчилари кураш олиб бормоқдалар. Боготадаги «Гасеосас коломбианас» совуқ ичимликлар заводи ишчиларининг забастовкаси тўрт ойдан кўпроқ вақтдан буён давом этмоқда. Меҳнаткашлар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

* * *

КАНБЕРРА. Австралиядаги иккита энг йирик порт-Сидней ва Мельбурн юкчилари ўз ишларини тўхтатдилар. Портчилар уч минг киши касаба союз активининг қонунга хилоф равишда ишдан бўшатилишига қарши норозилик билдириб, забастовка эълон қилишди. Бу забастовка — кейинги етти кун ичида учинчи забастовкадир. Ана шу забастовка натижасида Сидней ва Мельбурн портларида 64 та кема юки бўшатилмай турибди.

* * *

ПАРИЖ. Франция савдо флотининг денгизчилари меҳнат шароитининг яхшиланиши ва иш ҳақининг оширилиши тўғрисидаги ўз талабларини қувватлаш юзасидан 24 соатлик забастовка ўтказдилар. (ТАСС).

АМЕРИКА САМОЛЁТЛАРИ ЛАОС УСТИДА

ВАШИНГТОН, 22 май. (ТАСС). Давлат департаментининг матбуот масалалари бўйича вакили Макклоски кеча айтдики, Американинг разведкачи самолетлари Патет-Лао қисмларининг «ниятлари ва жойлашуви» тўғрисида маълумотлар тўплаш мақсадида Лаос устида учмоқда.

Макклоскининг гапига кўра, Лаос ҳукуматининг ана шундай маълумотлар тўплаш ҳақидаги илтимосига жавобан самолетларнинг учиши амалга оширилмоқда.

«ҚИБРАЙ» ГАШТИ

Тонг оғушида бирон баландликда туриб Қибрай қишлоғининг ажойиб манзарасини томоша қилганмисиз?! Харир пардага ўралган чор атрофга суқланиб боқасан, киши! Яшил соябонли дарахтлар узоқдан бинафша рангда товланади. Сўлим қишлоқ бағрида қулам олган яшил боғ ҳам шу субҳидамда ўзгача чирой касб этади.

Худди шу ямяшил боғ «Қибрай» дам олиш уйи. Боғнинг гаштини сураётган дам олувчилар унинг таъриф-тавсифини ўрнига қўйишади. Дарҳақиқат, боғнинг ўзига хос латофати бор, кўрки бор. Хушбўй ҳидлар таратаётган гулзорлар, қуюқ соя ташлаб ўз бағрига чорлаётган ишкомлар, саф тортган баланд дарахтлар оралиғидан ўтган кенг йўлкалар, қўнғироқ чалиб шарқираб оқаётган ариқчалар — ҳамма-ҳаммаси кишига ҳузур бағишлайди.

... Қуёш уйғониши билан боғнинг бағри дам олувчилар билан яна гавжум бўлиб кетади. Хўв ана икки нуроний чол боғда сайр қилиб юришибди. Булардан бири андижонлик Юсуф ота Раҳмонов. Ҳамроҳи эса Соҳиб ота Юнусов. У ҳам андижонлик. Улар катта гулзор ёнига келиб тўхташади.

— Боғнинг хўп гашти бор-да,— дейди Юсуф ота завқланиб. — Айланиб юриб дил қулфларинг очилиб кетади. Мана бу ерга келганимизга бир ҳафта бўлибди-ю, зерикиш нима эканлигини билмаймиз. Ҳамма ўйнаган-кулган. Қариялар ҳам иззат-икромда. Овқатлари ҳам жойида.

— Кўнгилдаги гапни айтдингиз, ошна, — унинг гапини маъқуллади Соҳиб ота. — Бу ернинг ходимлари доим дам олувчилар ғамида бўлишади. Дам олиш уйининг директори Султонбек ҳам жуда дилкаш одам экан. Ҳар икки гапнинг бирида ҳол-аҳвол сўрайди. Раҳбар деган шундай бўлади-да!

Дам олиш уйининг директори С. Эшонов гулзор томон яқинлашиб келаётган эди. Буни кўриб Юсуф ота гап қотди:

— Келинг, келинг Султонбек.

—Шу тобда боғнинг таърифини қилиб турган эдик, — дея гапни илиб кетди Соҳиб ота,—ҳақ гап, хизматингиздан жуда хурсандмиз.

Гулзор атрофида суҳбат қизиб кетди.

«Қибрай» дам олиш уйи йил ўн икки ой дам олувчилар хизматида, бу боғ дам олиш уйига айлантирилганига мана икки йил бўлди. Эҳ-ҳе бу орада жуда кўп ўзгаришлар бўлди. Ҳозир боғ таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. Янги майдончалар қурилди, бассейнлар ишга туширилди, гулзорлар барпо этилди. Клуб, шахматхоналарни айтмайсизми! Бу маданият ўчоқлари уззу кун дам олувчилар билан гавжум бўлади.

Дам олувчилар зерикиш нима эканлигини билишмайди. Ҳафтада икки марта концерт қўйиб берилади. Бир сафар дам олиш уйи ходимлари ижросида томоша кўрсатилса, навбатдагисида эса дам олувчиларнинг концерти бўлади. Дам олиш уйининг медицина ходими К. Гуралник бошчилигидаги ҳаваскорлар коллективи ҳам дам олувчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Ҳозир коллектив репертуарида 20 га яқин турли қўшиқ ва рақслар бор.

— Боғда ҳар мавсумда 250 киши мириқиб ҳордиқ чиқаради,— дейди дам олиш уйининг директори С. Эшонов. — Дам олиш уйимиз «Ботаника» дам олиш уйи билан мусобақа боғлаган. Ҳар уч ойда мусобақага якун ясалади. Яна мақтаналапти деб ўйламанг-у, сирасини айтганда, мусобақада биз пешқадамлик қилаяпмиз. Дам олиш уйларининг Бутуниттифоқ кўригида боғимиз ишига юксак баҳо берилди ҳамда минг сўм пул билан мукофотландик. Ҳозирча боғнинг саҳни торроқ. Лекин келгусида боғ катта сайлгоҳ жойга айланади. Янги клуб қурамиз. Спорт майдончасини эса кенгайтирамиз. Янги павильонлар ишга тушади.

Ҳа, дам олиш уйи ходимларининг намунали иши мақтовга лойиқ.

А. АЛИЕВ.

Суратларда: (юқорида) Дам олиш уйининг оромбахш сайлгоҳларида. (Пастда) Дам олувчилар инженер Қ. Каримова ижро этаётган дилрабо қўшиқни мароқ билан тинглашмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

СЎЛИМ БОҒЛАР БАҒРИГА

Бугун якшанба — дам олиш куни. Ҳамма бир ҳафталик самарали меҳнатдан кейин бугунги кунни ўйин кулги, вақти чоғлик билан ўтказади. Биров ўз оиласи билан қариндош-уруғлариникига ёки ёр-биродарларникига бориб дам олади. Бошқа кишилар ўз ҳамкасблари билан шаҳар айланади, соя-салқин боғларда ҳордиқ чиқаради.

Лекин коллектив бўлиб, касбдош ўртоқлар билан дам олишга не етсин. Бу ўринда завод ва фабрикалар, ташкилот ва муассасалардаги касаба союз комитетларининг ташкилотчилиги, ўз коллективидаги ходимларга ғамхўрлиги катта роль ўйнайди. Бу соҳада биринчи пойафзал фабрикасининг маҳаллий комитетидан ўрнак олса арзийди.

Фабрика ишчилари бугун ўз ўғил ва қизлари дам оладиган жойга жўнаб кетдилар. Ёзнинг иссиқ кунларида уларнинг фарзандлари Бўстонлиқдаги пионерлар лагерида бўлишади. Бугун улар пионерлар лагерини мавсумга тайёрлаш учун хашарга чиқадилар ва бу ерда дам ҳам оладилар. Хашарга 200 ишчи-хизматчи жалб қилинди.

Бугун Тошкентдаги сут комбинатининг ишчи ва хизматчилари дам олиш учун Ғазалкент қишлоғига жўнаб кетишди.

Пойтахтимиздаги олий ўқув юртларининг студентлари ҳам дам олишга кетишди. Тошкент Давлат педагогика институтининг студентлари, медицина институтининг ўқитувчи ва студентлари ҳам дам олиш кунини шаҳардан ташқарига ўтказишга қарор қилдилар.

Оқ йўл, дўстлар! Яхши дам олиб қайтинг.

ТОШКЕНТ ГУЛЛАРИ МОСКВАДА

Ҳар йили май ойида Москвада гуллар виставкасини ўтказиш традиция бўлиб қолди. М. Горький номли Марказий маданият ва истироҳат боғи павильонларида очилган навбатдаги Бутуниттифоқ гуллар виставкасида барча иттифоқчи республикалар ҳамда Болгария ва польшалик дўстларимиз юборган гул коллекциялари намойиш қилинмоқда.

Гул байрамига келувчилар жуда кўп. Чунки совет кишилари гулларни жуда севадилар. Тошкентдан виставкага юборилган лолалар бу гуллар орасида алоҳида ажралиб турибди. Москваликлар ва пойтахт меҳмонлари «Павел. Попович», «Россия», «Крошечка», «Новость», «Отличный» каби гул навларини завқланиб кўздан кечирмоқдалар. Ўзбекистон пойтахтидан келтирилган оқ атр гуллар, эремуруслар ҳам кўпчиликка ёқиб тушди.

Тошкент гулчиларининг маҳсулотлари москваликларга манзур бўлди.

Л. АПАРНИКОВ,
Москва шаҳри.

ЁШ МУЗИКАЧИЛАР

Яқинда Ленин номли пионер ва ўқувчилар саройида болалар музика мактабини битириб чиққан ўқувчиларнинг хайрлашув кечаси бўлиб ўтди. Бу йил мактабни 40 ёш санъаткор тугатди. Бу — ёш музикачиларнинг 27-отрядидир.

Музика мактаби илмий бўлим мудири ўртоқ А. Саидов ўқувчиларни мактабни муваффақиятли тамомлашгани билан табриклаб, уларга гувоҳномалар топшурди.

И. ПАРСЕГОВА.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди

Николай ЧУКОВСКИЙ. Сўнгги суҳбат. Ҳикоя. Русчадан М. Исломов таржимаси, 24 бет, тиражи 45.000, баҳоси 3 тийин.

Йўлдош МУҚИМОВ. Йўл узоқ, кўнгил яқин. Ҳикоя ва очерклар. 164 бет, тиражи 10.000, баҳоси 41 тийин.

Акмал ПЎЛАТ. Ялла. Ашула ва шеърлар тўплами. 68 бет, тиражи 10.000, баҳоси 9 тийин.

Самад ҚОДИРОВ. Мафтуни нгман Мирзачўл. Очерклар. 44 бет, тиражи 15.000, баҳоси 5 тийин.

Валерий АРТИШЕВ. Знойное лето. Очерклар 44 бет, тиражи 15.000, баҳоси 6 тийин.

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди.

Н. М. МИРОШХИНА. В. И. Ленин и вопроси научной абстракции. 195 бет, тиражи 5000, баҳоси 50 тийин.

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ. О лекторском мастерстве. 176 бет, тиражи 3000, баҳоси 21 тийин.

БИЛАСИЗМИ?

▲ Ҳозирги вақтда ҳарбир совет автомобилида 3—7 килограмм пластмасса деталь бор. 1970 йилгача бу рақам 80 килограммга етказилмоқчи. Мумкин бўлган металл деталларнинг ҳаммаси пластмассалар билан алмаштирилгандан кейин автомобилнинг оғирлиги 400 килограмм енгиллашади!

▲ Утган йил мамлакатимиз йўлларини 24 миллион турист босиб ўтди; уларга уч юздан кўпроқ туристик базалари, уч ярим мингга яқин соғломлаштирувчи лагерлар, овчи ва балиқчи уйлари, туристик анжомларини ижарага берадиган икки минг прокат пунктлари зарур бўлган хизматларни кўрсатди.

Бу йил туристлар 500 маршрут бўйлаб сафарга чиқадилар. Саёҳатчилар сони 30 миллион кишига етади.

▲ Иккита географик харита ҳайдалган далага ёйиб қўйилди. Урмаловчи трактор бу хариталар устидан уч марта юриб ўтди. Хариталар лойга булғаниб, ғижимланиб кетди, албатта. Лекин хариталарни ювиб, чўтка билан текислагандан кейин яна ўзининг аввалги ҳолига келди.

Хариталар махсус қоғозга босилганлиги сабабли уларга шикаст етмади. Бундай қоғозларни ишлаб чиқариш технологияси Швейцарияда ишлаб чиқилган. Бундай қоғозга босилган хариталарни абадий хариталар деса, бўлади. Геологлар, саёҳатчилар, хуллас, харитадан ҳар қандай об-ҳаво шароитида фойдаланадиган кишиларнинг ҳаммаси учун бундай хариталарнинг аҳамияти айниқса катта.

▲ Бир соат ичида кит 40 километр масофага, дельфин 60 километр масофага бемалол сузиб боради. Аммо қиличбалиқ деб аталган балиқ олисга сузишда уларнинг ҳаммасидан ҳам ўтиб тушади. Бу балиқ соатига 97 километргача бўлган тезлик билан суза олади.

▲ Ҳар бир киши 70 ёшга киргунча 60 минг литрдан кўпроқ сувни алоҳида ичади ва овқат билан бирга ҳазм қилади, 11 минг килограммдан кўпроқ карбон, 2,5 минг килограммга яқин оқсил моддалар ва яна шунча ёғ ейди.

▲ Ҳар йили ер юзида 2 миллионга яқин фил туғилади ва тахминан шунча фил ўлади. Олимлар филларнинг скелетларини тополмай узоқ вақт овора бўлиб юрган эдилар. Филларнинг скелети топилмаслигига сабаб шуки, фил ўлишини сеза бошлаган ҳамоно ўзини дарёга ёки ботқоққа ташлаб чўкиб кетар экан. (ТАСС).

ПАРАШЮТ ОЧИЛМАЙ ҚОЛДИ...

ЮРИЙ БЕЛЕНКО ЎЗ ЎРТОҚЛАРИНИНГ МАРДЛИГИ ВА ХУШЁРЛИГИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Совет Иттифоқининг жанубий шаҳарларидан бири яқинига етакчи спортчи-парашютчилар тренировка машқларини ўтказиш учун тўпланишган эди. Улар орасида Совет Армиясининг лейтенанти, спорт мастери, СССР миллий терма командасининг аъзоси, тўққиз марта жаҳон рекордчиси 23 ёшли Юрий Беленко ҳам бор эди. У ёш бўлишига қарамай, тахминан 900 марта парашютдан сакраган, жуда кўп халқаро мусобақаларда муваффақиятли қатнашган. Ҳамма вақт у парашютдан муваффақиятли сакраб, авария ва кўнгилсиз воқеаларга учрамаган. Қўққисдан оддий тренировка вақтида мана шундай ҳодиса юз бериб қолса бўладими...

Спортчилар минг метр баландликдан ерга аниқ тушиш учун ўз маҳоратларини такомиллаштираётган эдилар. Улар бирин-кетин самолётдан ташлаб, ранг-баранг парашютлар ҳавода ярақлаб кўринарди. Шу пайт спортчилардан бирининг асосий парашюти очилмай қолди. Ердан тезда ёрдамчи парашют ишга тушганлиги кўринди. Лекин у ҳам кучли ҳаво оқимига дуч келиб, очилмай қолган асосий парашют арқонларига ўралиб қолди. Ерда турган одамлар бир зум эсанкираб қолишди, парашютчи бўлса чорасиз қулаб тушаётган эди.

— «Стол», тезроқ «стол»ни беринг!—қичқирди ефрейтор Анатолий Чекирда ва брезентга ташланди. Унинг кетидан бошқа парашютчилар ҳам югуришди. Улар дўстининг ниятини дарҳол тушунишди: жуда тез қулаб тушаётган парашютчини ушлаб қолишга уриниш, унинг ерга тушиб чилпарчин бўлишига йўл қўймасликка қарор қилган эди. Лекин парашютларни жойлаш учун ишлатиладиган «стол» бор-йўғи торгина брезент бўлиб, кенглиги бир метр ва узунлиги 12 метр келадиган катта рўмолга ўхшарди. Парашютчи унинг қаерига тушишини олдиндан билиш осон дейсизми? Ўйлаб ўтиришга вақт йўқ— қутқарувчилар ихтиёрида саноқли дақиқалар қолган. «Стол»ни олган парашютчилар ўз дўстининг тушиши эҳтимол бўлган жойга югура кетишди. Комбинезонларда ва 4 килограмм келадиган ботинкаларда чопиш қийин во ноқулай эди, лекин бу ҳақда ҳеч ким ўйламасди. Энди секунднинг ҳар бир қисми ҳам қимматли эди.

Спортчилар йиқилиб тушаётган ўртоғини тутиб олишга тайёргарлик кўриб бўлмаслариданоқ, у спортчиларнинг бошига тушаёзиб, улардан бирини ҳалок этгудек бўлди. Яна бир дақиқа ўтганда, парашютчи ишни «расво» қилардиди. Чекирда кескин ҳаракат билан «стол»ни ўнгга буриб, парашютчининг йўлини тўсиб қолди. Парашютчи шундай зўр зарб билан урилдики, у «стол»да тутилиб қолмай, ерга ағдарилиб тушди. Лекин амортизация ёрдам қилди. Мўъжиза рўй берди: Юрий Беленко (йиқилган парашютчи)нинг оёғи шикастланди, холос. Унга дарҳол медицина ёрдами кўрсатишди. сўнгра СССР Соғлиқни сақлаш Министрлигининг Марказий травматология ва ортопедия институтига юборишди.

Мен Юрий Беленко билан суҳбатлашишга муваффақ бўлдим.

У ўзини жуда яхши ҳис қилаётганини айтди. Тез орада сафга қайтишни ўйламоқда. Уни даволаётган врач Вера Кудряшова парашютчининг аҳволи яхшиланиб бораётганини айтди.

Сўнгра суҳбатимиз шундай давом этди:

— Бундан буён ҳам парашют спорти билан шуғулланишни давом эттирмоқчимисиз?

— Бўлмасам-чи! Бу мен қизиққан соҳа-ку, гарчи спортнинг бошқа турларини ҳам яхши кўрсамда, парашютдан ташлашни канда қилмайман.

— Парашютдан сакраш билан анчадан буён шуғулланасизми?

— 1957 йилдан буён шуғулланаман. Биринчи марта 16 ёшимда парашютдан сакраган эдим. Парашют спорти билан Ставрополь клубида шуғуллана бошлаган эдим. Армиядалигимда, бундан уч йил аввал, СССР спорт мастери бўлдим. Хотиним Франческа ҳам парашют спортига қизиқади. У биринчи спорт разрядига эга. парашютдан 500 марта сакраган.

— Қутқариб қолинганингиз учун кимдан айниқса миннатдорсиз?

—Аввало, албатта мени «стол»да тутиб қолган одамдан миннатдорман.

Ерга тушганимдан сўнг, очиғини айтсам, нима ҳодиса рўй берганлигини, қандай қилиб омон қолганлигимни бирдан тушуниб етганим йўқ. Қаттиқ зарб билан йиқилдим, лекин ҳушимдан кетиб қолмадим. Мени шу заҳоти ёрдам кўрсатиш учун олиб кетишди. Мени ким қутқарганлигини кейин касалхонада билдим. Қўшинларимиз қўмондони (у мени кўргани келган эди). Мудофаа Министри Совет Иттифоқи Маршали Малиновский махсус буйруқ бериб, мени қутқаришда бевосита қатнашган барча жангчи спортчиларни мукофотлаганлигини айтганда жуда қувониб кетдим. Уддабурролиги ва хушёрлиги учун младший сержант И. Фасхутдинов, сержантлар А. Богданов ва Н. Накоренко, солдат В. Потокин ва курсант В. Кунчукин қўл соатлари билан мукофотландилар, ефрейтор Анатолий Чекирда эса номи ёзилган олтин соат билан тақдирланди. Уларнинг ҳаммаси ажойиб йигитлар, улардан жуда-жуда миннатдорман: Очиғини айтганда, уларнинг таваккалига иш тутишганига тан бериш керак: агар мен уларнинг биронтасининг бошига тушсам борми, бундай бўлиши ҳам мумкин эди, бир менгина эмас, бошқа одам ҳам ҳалок бўларди. Ахир мен оз эмас. 70 килограмм оғирликда бўлиб, шундай баландликдан секундига 15—16 метр тезлик билан тушиб келаётган эдим. Мени қутқариб қолган йигитлар энг яхши солдатлар, зўр спортчилар бўлиб, уларнинг деярли ҳаммаси парашют спортининг усталаридир. Анатолий Чекирда 500 марта сакраган, Николай Накоренко 640 марта парашютдан сакраган, Иброҳим Фасхутдинов эса 650 марта сакраган. Утган йили у ва унинг ўртоқлари ҳақида жаҳоннинг кўпгина газеталари ёзди. Парашют спорти тарихида биринчи бўлиб улар (олти киши) ҳаммани ҳайратда қолдириб, группа бўлиб Москвадаги, Лужникидаги В. И. Ленин номли Марказий стадионга тушдилар. Шуни ҳам айтиш керакки, Иброҳимнинг акаси Абдулла ҳам парашютчи, спорт мастери. Чекирда билан «стол»нинг бир томонини ушлаб турган Валерий Потокин жисмоний жиҳатдан ҳаммадан ҳам бақувват. Армияга чақирилгунча у Ленинградда юк ташувчи бўлиб ишлаган.

Парашютчи ҳамма вақт хушёр бўлиши керак. Унга маҳоратли бўлиш билан бирга. жасурлик, қатъий ҳаракат қилиш, уддабурролик ва бошқа сифатлар ҳам керак. Жаҳон парашют спорти кўпгина фожиали ҳодисаларни билади. Улардан айримларини мен ўзим ҳам кўрганман. Эндиликда биринчи марта мен ҳам фалокатга дуч келдим. Асосий парашют ишламай қолганда унча ҳаяжонланмадим: чунки запас парашют ҳам бор эди-да. Бироқ униси ҳам очилмай қолиб, асосий парашютга ўралиб кетди. Бундай аҳволда менга энди ҳеч ким ёрдам қилолмаслигини тушунардим, шунинг учун бор кучим билан парашютни ажратишга ҳаракат қилардим, лекин ҳеч нарсанинг уддасидан чиқиб бўлмасди.

Сўнгги дақиқада пастга қарадим, мен йиқилиб тушаётган жойга югуриб келаётган одамларни кўрдим. Қандай қилиб қулайроқ йиқилиш мумкин экан, деган фикр хаёлимдан ўтди. Оёқларимни маҳкам жипслаштириб ғужанак бўлиб олдим. Аллакимга тегиб кетдим, лекин ҳеч нарсани кўрмадим.

Сўнгра кучли зарб бўлди. Йигитлар мени усталик билан тутиб қолишибди! Мана, кўриб турибсизки, энди ҳаммаси жойида...

Юрий Беленко билан суҳбатдан сўнг мен Совет Иттифоқи Қаҳрамони Натан Стратиевский билан телефонда гаплашдим ва ҳаводо рўй берган бу ҳодисани шарҳлаб беришини илтимос қилдим.

— Юз берган воқеадан ҳайратда қолдим. бу мўъжиза-ку! Юрий Беленко мислсиз мардлик ва жасорат кўрсатди. Унинг спортчи дўстларининг уддабурролиги, дадиллиги ва қатъийлигига қойил қоласан, киши. Улар дўстини қутқариш учун бор-йўғи бир неча секунд ичида ягона тўғри йўлни топишибди.

Таниқли совет парашютчиси, жаҳоннинг бир неча марта рекордчиси СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Галина Пясецкая бундай деди:

— Мен Юрий Беленко ва унинг дўстлари кўрсатган жасоратдан ҳайратланаман. Мен инструктор парашютчи бўлиб ишлаётган В. П. Чкалов номли Марказий аэроклубда бу ҳақда кўп гапиришмоқда. Рўй берган ҳодиса чиндан ҳам ғайри-табиийдир. Шу вақтгача, менимча, ҳали ҳеч қаерда ва ҳеч қачон парашютчини «стол»да тутиб қолишмаган.

СССР Мудофаа Министри Юрий Беленкони мардлиги ва дадиллиги учун номи ёзилган олтин соат билан мукофотлайди.

Николай ЧАЙКА
АПН мухбири.

ФУТБОЛ

КЎНГИЛСИЗ САФАР

Тошкент футболчилари Украинанинг Луганск шаҳрига биринчи марта сафар қилишди. Лекин бу сафар кўнгилсиз бўлди. Пахтакорчилар маҳаллий «Заря» командаси билан бўлган биринчилик мусобақасида мағлубиятга учрадилар. Майдон эгалари киритган ягона тўп ўйин тақдирини ҳал қилди. «Пахтакор» ҳужумчилари эса ожизлик қилиб қолдилар. Рақиблар майдонида ёмон ўйнаш «касали»дан қутила олмаган ҳамшаҳарларимиз «Заря»га муҳим икки очкони бой бериб қўйдилар.

Шу куни бўлган бошқа ўйинлар натижаларини ишқивозлар диққатига ҳавола қиламиз. БИРИНЧИ ГРУППА: «Энергетик» (Душанба) —«Черноморец» (Одесса) —0:1, «Динамо» (Ленинград) —«Жальгирис» (Вильнюс)— 0:1, АСК (Новосибирск) —«Даугава» (Рига) —0:2, «Авангард» (Харьков) — «Строитель» (Ашхобод) — 2:0, «Кубань» (Краснодар) —«Волга» (Калинин) —2:0; ИККИНЧИ ГРУППА: «Карпати» (Львов) —«Локомотив» (Тбилиси) —2:1, «Трактор» (Волгоград) — «Труд» (Воронеж) — 2:2, «Днепр» (Днепропетровск) —АСК (Одесса) — 1:5, «Металлург» (Запорожье)—«Спартак» (Гомель) —2:0, «Олга» (Фрунзе) —«Уралмаш» (Свердловск) —0:0, «Динамо» (Таллин) —«Локомотив» (Москва) —0:0.

Бу тур группамиздаги аҳволга айтарлик ўзгартиш киритмади. Кучли «еттилик»ка янги коллектив қўшилгани йўқ. Иккинчи группада эса Одесса армиячилари жуда илгарилаб кетди. Бу коллектив ҳозир 9 ўйиндан 16 очко тўплади.

Шуни ҳам ишқивозларга маълум қиламизки, тошкентлик футболчи Б. Абдураимов Москванинг «Спартак» командасидан яна «Пахтакор»га қайтиб келади.

СУД ЗАЛИДАН

ҲАЗМ ҚИЛОЛМАДИ

Калинин район Қорасув «райпо»сига қарашли 1-нонвойхонанинг склад мудири Жўра Шукруллаев, нонвойхона мастери Анорхон Иноғомовга обинон тайёрлаб сотиш учун келтирилган ундан 350 килограммини яширин равишда 100 сўмга сотади. Шукруллаев жиноят изини ёпиш мақсадида, қалбаки накладной ёзиб, Иноғомовга қўл қўйдириб олади.

Қаллоблар халқ нонини «туя» қилолмадилар. Улар унни Иноғомов уйига тушираётганларида милиция ходимлари томонидан қўлга олиндилар.

Октябрь район халқ суди яқинда бу юлғичларга қилмишларига яраша жазо берди.

Х. ТОШХЎЖАЕВ,
халқ маслаҳатчиси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

„Семурғ“ балети саҳнада

Атоқли шоир Ҳамид Олимжоннинг «Семурғ» шеърий эртаги кўпчилика яхши таниш. Шу кунларда пойтахтимиздаги А. Навоий номли ўзбек давлат опера ва балет театри ижодий коллективи ана шу ажойиб эртак асосида яратилган ўзбек балетини саҳналаштиряпти. Балет либреттосини Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Е. Барановский ёзган. Композитор Б. Бровцен асарга музика басталади. Балетмейстер Иброҳим Юсупов саҳналаштираётган бу янги балетда 70 дан ортиқ санъаткор қатнашади. Бош ролларни СССР халқ артисти Галия Измайлова, республикада хизмат кўрсатган артист Бернора Қориева, В. Васильев, Р. Тангуриев ва бошқалар ижро этишади. Оммавий саҳналарда Тошкент хореграфия билим юртининг ўқувчилари қатнашадилар. Театрнинг ёш рассоми Т. Шораҳимов бу асарга чиройли декорациялар тайёрлади.

«Семурғ» балети А. Навоий номли ўзбек давлат опера ва балет театрининг республикамиз 40 йиллиги тўйига муносиб совғаси бўлади.

М. ЗАРИПОВ.

ТОМОША ЗАЛЛАРИ ВА ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ТЕЛЕВИЗОР

24 майда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 11.00 —**Эрталабки гимнастика машғулотлари**, 11.20—**Эрта тонгда** (хазил-фильм), 11.30 —**Малина-қурбақа** (болалар учун мультипликацион фильм), 12.10 — **Концерт** (болалар бадиий ҳаваскорлиги шаҳар кўриги қатнашчилари ижросида), 12.50 — Халқаро Ленин мукофоти лауреати **Херлуф Бидструп**, 13.25 —**Спорт эшиттириши**, 13.45 —**Моннерон қоялари ёнида** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 13.55 —**Телевизион очерк**, 14.15— **Ўлкангни ўрган**, 14.35—**Ўғилгинам** (бадиий фильм).

Рус тилида: 17.00— **Концерт** (махсус музика-бадиий мактаб-интернат ўқувчилари ижросида), 17.45 — **Телевизион янгиликлар**, 18.00 —**Кўришгунча хайр, Муслим** (суҳбатли концерт), 18.55 —**Новости дня киножурнали ва Майсазорда юриш мумкин** номли кинокомедия.

20.30 —**Эшиттиришлар программаси.**

20.35—**Студентлар учун**, 21.35—**Телевизион янгиликлар**, 21.50 **Турмушнинг юксак маданияти учун**, 22.05 —**Т. Содиқов** («Совет Ўзбекистони композиторлари» циклидан).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ТЕАТРДА— 24/V да кундуз **Опералардан парчалар**, кечқурун **Дон Жуан**, 26/V да **Катта концерт**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ТЕАТРДА — 24/V да янги спектакль **Зуҳранинг мактублари**, 25/V да **Жон қизлар**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Шайтон ва ўн насиҳат — «ВАТАН» «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2 ярим, 5, кеч 7 ярим ва 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз 4 ва 7 да).

Чўлдаги икки киши — НАВОИЙ номидаги (эрталаб соат 11-40 минут, кундуз 1 ярим, 3-20, кеч 6-40 ва 8-20 минутда), «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 1, 3, 5 ярим, кеч 7 ва 9 да).

Кенжа ўғил нўчаси (эрталаб соат 10 да), **Бой ила хизматчи** (кундуз 5 да, ўзбек тилида). **Гадой қиссаси** (кеч 10 да)—НАВОИЙ номидаги.

Булутли тонг (эрталаб соат 10 да), **Король Королю** (эрталаб 11-45 ва кундуз 1 яримда) —«ВАТАН».

Ҳамкасблар — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва кеч 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда)

Алло, номерда янглишибсиз — «ОКТЯБРЬ».

Король Королю — КАФАНОВ номидаги, «ВАТАН».

Чўлдаги икки киши— НАВОИЙ номидаги, «УДАРНИК».

Шайтон ва ўн насиҳат — «ФЕСТИВАЛЬ». ТЕЛЬМАН номидаги (кеч соат 10 яримда).

Хотин кетганда —ТЕЛЬМАН номидаги (кеч соат 8-45 минутда).

Менинг севгим — 1 МАЙ номидаги.

Ё ўлиш, ё қолиш — «ШАРҚ».

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06665
ИНДЕКС 64695.
Нашр. № 1760. [redacted]